

Taxa postală... Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop

KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő... Ara 5 lej

Franco Rómában

Franco tábornok szeptemberre bejelentett római látogatása a jelenlegi európai helyzetben feltétlenül figyelemre méltó eseménynek tekinthető.

Franco tábornok, mint lovagias spanyol, igyekszik hálóját kimutatni a támogatásért, amelyben a tengelyhatalmak részesültek.

Egyes diplomáciai körök Spanyolországban a tengelyhatalmakhoz való hangsúlyozott orientálódását a készülő angol-francia-országi hármasszövetséggel hozzák összefüggésbe.

Ha az olasz részről a spanyol szövetséget annyira sürgetik, hogy ennek másik oka az angol-francia-török meg egyezésben keresendő, amely a fasizta vezetőkre meglehetősen depressziós hatott.

Ez a törekvés Franco tábornoknál, mint az a Caudillo legutóbbi beszédéből kiderül, nyitott ajtókra talál.

Anglia elfogadta a szovjet feltételeit

A londoni kormány utasítást adott moszkvai képviselőinek az egyezmény megkötésére

Párizs, június 27. Az United Press közlése szerint Daladier közölte az angol kormányval, hogy Franciaország szükségesnek látja az angol-országi megegyezés haladéktalan megkötését.

Az összes párizsi lapok szerint az orosz-francia-angol tárgyalások nagy lépéssel haladtak előre azáltal, hogy Anglia elfogadta az orosz feltételeket.

A Seeds és Strang által tegnap este kézhez vett londoni utasítások kielégítik az orosz kormány igényeit.

Az utasítások így szólnak:

1. Az angol kormány hozzájárul ahhoz, hogy a Balti-államoknak nyújtandó biztosítékok ugyanolyan ünnökösökön és teljes mértékben lépjen életbe, mint a Lengyelországnak, Görögországnak és Romániának nyújtott garanciák.

2. Arról is szó van, hogy a Balti-államok együttes szerepeljenek a másik öt biztosított országgal a háromhatalmi egyezményt követő jegyzékalkotásban.

Gazdasági vesztégtároltól fél a tengely?

A Le Figaro a következőket írja: „Ha Róma és Berlin nem is tartanak nagyon a katonai bekerítéstől, félnek azonban az esetleges gazdasági blokádtól, amit akár hadüzenet nélkül Anglia egymagában is meg tud szerezni diplomáciai és gazdasági erővel.

A L'Époque írja: „Végezzenek gyorsan Moszkvával, ahogy Ankarával tették, de ne feledkezzenek meg Lengyelországról. Göbbeis beszéde nem hagy semmi kétséget maga után.

London, június 27. A Times jelenti, hogy a kormány külügyi bizottsága tegnap a moszkvai tárgyalásokkal foglalkozott a moszkvai angol nagykövetség legutóbbi távirati jelentése alapján.

A külügyi bizottság elhatározta, hogy olyan utasításokat ad Seeds nagykövetnek és Strangnak, amelyek az egyezmény megkötésének elősegítését szolgálják.

A Daily Telegraph szerint beavatott körök tudni vélik, hogy az egyezmény útjában nem áll már semmilyen komolyabb akadály. A News Chronicle szerint a külügyi bizottság tegnap ülésén az egyezmény megkötése mellett döntött azzal a feltétellel, hogy a garantált államok kifejezetten meg legyenek említve és biztosítsák függetlenségüket és integritásukat az egyezményben, akár kívánják azok, akár nem.

A Daily Mail azon értesülést közli, hogy a hármasszövetség aláírása után a három állam vezérkari főnökei tanácskozásra ülnek össze a kölcsönös segítség-

nyújtás feltételeinek és módjaitak megállapítása céljából, ami automatikusan lépne életbe.

Ujabb megpróbáltatások előtt?

Párizs, június 27. A francia közvélemény elégedetlen Chamberlain cardiffi beszédével és különösen azt a részét utasítják élesen vissza, amelyben bizonyos területi revízió lehetőségéről beszélt Németországgal kapcsolatban.

A Le Figaro a német és olasz magatartásról szólva a következőket írja: „Igen valószínűnek látszik, hogy ősz előtt jövedvünk; világos látásunk és szilárd magatartásunk újabb megpróbáltatásnak lesz kitéve.”

Berlin, június 27. A DNB jelenti: „Szabadkezelt a semlegesek ellen” cím alatt Megerle, Berliner Börsenzeitung diplomáciai szerkesztője ismét azzal a veszéllyel foglalkozik, amit szerinte az angol bekerítési politika jelent a kis- és középhegységek számára, amelyek nincsenek szövetségek által kötve.

Moszkva, június 27. A DNB jelentése szerint illetékesek cáfolják azt, mintha Seeds moszkvai angol nagykövét a tárgyalások folytatását illetően újabb instrukciókat kapott volna kormányától. Az újabb utasítások hiányában William Strang és Molotov mára tervezett találkozása elmaradt.

A háború Angliától függ

London, június 27. A Daily Express válaszul a német és olasz propagandahadjáratra, leszögezi, hogy a háború akkor fog kitörni, amikor Anglia azt meghatározza. A lap hangsúlyozza a szárazföldi, légi és tengeri haderő növelésének szükségességét, valamint azt, hogy Singapurt erős hajórajjal lássák el, hogy a távolkeleti angol érdekeket megtudja védeni.

Julius elsején Berlinbe érkezik a bolgár miniszterelnök

Berlin, június 27. Kiosszovjanov bolgár miniszterelnök július 1-én hivatalos látogatásra Berlinbe érkezik, ahol kihallgatáson jelenik meg Hitler előtt. Német lapok szerint a megbeszélés tárgyát többek között Bulgáriának a Balkán-szövetséghez és Romániához való viszonya fogja képezni.

Mi van a tiencsini incidens mögött

Pontosan száz évvel ezelőtt, 1839 június 26-án Lin Cse Hü a kínai császár nevében dekretumot bocsátott ki, amelynek az volt a célja, hogy megnehezítse az idegen hajók számára a kínai kikötőkbe való behajózását.

A dekretumnak ellenségeskedések voltak a következményei, először Angliával és Franciaországgal, majd Amerikával. Az eredmény az volt, hogy koncessziókat és letelepedéseket (settlements) engedélyeztek. Koncessziók úgy jöttek létre, hogy a kínai kormány idegen hatalmak számára területet adott bérbe, a kormány pedig, amely megkötötte a megállapodást, tovább adta alattvalóinak a bérletet.

E letelepülési jogok értelme az volt, hogy Kínát valóságilag kényszerítsék a külfölddel való kereskedelmi forgalomra. Természetesen „Kína jól felfogott érdekében”. Hogy ez az „érdek” mit jelent, azt különbözőképpen lehetett megítélni. Gondoljunk csak az 1840-42-es ópiumháborúra.

A nemzeti forradalmi törekvések tengelyében minden esetben ott állott — ebben az évszázadban — az idegen privilégiumoknak a kínai területről való eltávolítása, továbbá megszüntetése az idegen közigazgatásnak és az idegen kereskedelmi és büntetőjogi bíráskodásnak és végül az idegen csapatok kivonása. Valószínűleg bölcs dolog lett volna megadni Csang Kai Csek tábornoknak azt, amit a japánok a maguk számára követelnek. Maga a generális ma bizonyára nem fogja sajnálni, hogy nem teljesítették kívánságát, mivelhogy az idegen letelepedések tusként jelentenek a betolakodó japánok husában. De előbb, vagy utóbb el kellett jönnie a napnak, amikor ezek kijelentették az idegeneknek: ime megszállt terület van körülöttetek, új szerződő féllel álltok szemben, nem Kína kormányával, hanem a hódítókkal és az általuk kinevezett látszat-kormányokkal. Ez nem volt kikérülhető. A látszat-kormányok féltékenyen ügyeltek arra, nehogy a letelepedési jogok megszüntnek deklaráltassanak. Ők ugyanis az igazi kormányok jogutódaiént akartak szerepelni és mint ilyenek hűségesen akartak örökölni a szerződéseket érintetlenségük fölött. De éppen ennek velük épügy együtt kell dolgozniuk, mint ahogyan azt előbb cselekedték Csang Kai Sekkel főleg kereskedelem-politikai és pénzügyi tekintetben.

Leginkább az idegesíti a japánokat, hogy az angolok által támogatott kínai valutát nem kapcsolták ki a kínai külkereskedelemből. Ezt nem is lehet megcselekedni mind addig, amíg fennállnak idegen vámvédelmi intézkedések, amelyek a pekingi látszat-kormány által felállított észak-kínai jegybanknak devizasabályzata alól kivonják magu-

ek

seégeket szenvedtek... újabb japán erőszaktüzérség és nagytámogatva a japán behatoltak a monterületére, de újból számos emberük. Ebben az ütközet-

mandzsú gép újabb... rosz erőket. Ismét... fel a harcot. 25 ja... le, a mongol-oro-

atok jelenleg meg... uria felé eső határ... in folyótól kelet... tartama alatt a... a japán-mandzsú... yszerítve voltak... ni.”

kár mára... eplése

ctor Hodor, Sza... ara, egyheti szem... pa, hogy a rend... élő máramarosi... tanulóanyagot... s aktussal is bő... sz esztendeje an... r, mint Máramar... armestere átvette... ntikárt ez alk... artott ünnepély... melyen résztvev... rossziget polgár... i prefektus, Mo... helyőrség pa... n közigazgatási... lsőnek Tite pol... üdvözölte Ho... atottan mondott... zavakért. Este a... ankettát adták... i nagy expozé... gyé multját és

gabonát... emetek

Német cégek az... seket eszközöl... megvásárolt... esültek.

s volt... newyorki

asárnap este a... kongresszusán... gyűlésen mint... adott pillanat... okból, miatti... szágai melletti... fel, nagy to... amely néhány... ajult. A vere... ember sebesült... ezen tudta a

apiládó R. T... L. Pop 16

Csak a

GRAND HOTEL
LAFAYETTE-
ben lakjon
Bucureştiiben

Központi fekvés. Komfort. Olcsó.
Otthonos.

CALEA VICTORIEI No. 11. Telefon 3-3410.

kat. Ez a bank ugyanis (Federal Reserve Bank) mindenekelőtt arra igyekezett, hogy az egész külkereskedelmet saját valutájára, az úgynevezett FRB bankjegyekre alapítsa. Ilyen módon az új valuta számára olyan kurzust biztosítottak volna, amely nem járt ki neki vagyis jó magas lényezzer-árfolyamot. A szabad FRB valuta verte a kötött valutát és azok a devizák, amiket Japán Észak-Kína külkereskedelmével akart szerezni befolytak az angol bankok trezorjaiba. Csang-Kaj-Sek mindenütt jelen való portyázó katonái ezt a tendenciát a japánok által megszállott területen még megszilárdították azzal, hogy megfenyegettek és megbüntették azokat a kínaiakat, akik FRB bankjegyeket fogadtak el fizetési eszközként. A kínai dollár értéke nyolc pence, az FRB dollár tizenegyet pencevel van egyezve a tőzsdén, tehát 40 százalékban magasabb értékben. Am a japán katonák, aki ezt a bankjegyet zsoldban kapja, Kinában mindössze 6 pence értékű árut tud rajta vásárolni.

Ez tehát a tulajdonképpeni háttér a harcnak. Emiatt követelik, hogy adják ki Seng Si Kiang kínai vámtisztviselőnek gyilkosait. A vámtiszt ugyanis kínai volt, de Japán zsoldjában állott. Kereskedelem-politikailag kifejezve, a japánok arra törek szenek, hogy a kínaiak által meghonosított politikát az idegenekkel szemben, amely a kereskedelmi egyenjogúság alapján állott, megszüntessék és egy Japánnak kedvező kereskedelmi monopóliummal helyettesítsék. A brit álláspont ebben a kérdésben a kínaiakra nézve tisztára kereskedelmi szempontból is nagyfontosságú. Bárhol is történjenek a dolgok és bárhol is gondolkoznak az eddigi koncessziókról, a külföldi államok szabad versenye a kínaiak szempontjából összehasonlíthatatlanul jobb, mint olyan hatalomnak a monopóliuma, amely a megszállott területet akadálytalanul ki akarná zsákmányolni.

Amikor azt látjuk, hogy London a tiencsini eseményeket bámulatos nyugalommal figyeli, akkor ennek nincs más oka, mint hogy biztos a dolgában. Köztudomású, hogy Anglia Amerika közreműködése nélkül is gazdasági ellenrendszabályokat tud életbe léptetni, amelyek nagyon zavarnak Japán gazdasági életét. A japán válasz erre olyan természetű lenne, ami kell, hogy az amerikai érdekeket érintse. Angliára nézve tehát a japánok visszavágása nem lenne veszedelmes. Ebből pedig az következik, hogy viszont Japán Angliának egy elszigetelt akcióját sem tudná könnyű szívet provokálni. Ha a konfliktus Angolországra szorítkozna, csak ebben az esetben sikerülhetne a japánokkal az, hogy elkerüljék az amerikai beavatkozást. A tiencsini esetben azonban Amerika fekete árnyékaként jelentkezik a japánok előtt, ami már lényegesen befolyásolja a helyzetet. Ez az árnyék pedig többek között Sanghajra is ráborul.

Igaz, hogy Amerika nem védi Honkongot, Weiheiweit, vagy a brit hajózást. Am ha támadások érnék ezeket a településeket, akkor ez háborút jelentene, háborút, amely nem szigetelődne Angliára és Japánra.

Hogy ebben az egész játékban benne van Németország keze, azt maga a német sajtó sem tagadja. Anglia újabb nehézségei, így reméli Hitler környezete, arra fogják csabítani az oroszokat, hogy elfogadhatatlan követeléseket támasszanak az angolokkal szemben és ilyen módon egyszerű dolog lesz az orosz paktumot zátonyra vinni. Az eddigi események azonban azt bizonyították, hogy Japán és Németország éppen fordított eredményt ért el ebben a kérdésben. Azok az angolok is, akik eddig nagyon félték a bekerítéstől, immár felteszik a kérdést maguk előtt, vajjon egy háromszög, mint mértani figura, erkölcsösebb-e vajjon a körnél.

A Zsidó Tá

Amerika

AZ AMERIKAI CIONISTA SZERVEZET 42. ÉVI KONFERENCIÁJA. Tegnap délután nyílt meg Newyorkban ünnepélyes keretek között az Amerikai Cionista Szervezet 42. évi konferenciája, amely négy napig tartott. A konferencián mintegy ezer delegátus vett részt, 44 amerikai államból. A konferencia főreferensei: dr. Solomon Goldman, az Amerikai Cionista Szervezet elnöke, dr. Werner Senator és Eduard Jacobs asszony, a Jewish Agency ekzekutívjének tagjai, valamint dr. Stephen S. Wise.

AZ AMERIKAI ANTISZEMITIZMUS KÉRDÉSE. A Brit Salom nevű rend legutóbbi konferenciáján elhatározta, hogy külön bizottságot nevez ki azoknak az okoknak a kivizsgálására, amelyek az antiszemitizmus és a fajgyűlölet terjesztését idézik elő az Egyesült Államokban.

Newyorkból jelentik, hogy az amerikai reformgyűlés színdíszára rezolúciót szavazott meg, amelyben élesen elítéli az antiszemitizmust.

Az American Friends Service Committée brosurát adott ki, amelyben statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy a menekültek bevándorlása nem volt ártalmára és terhére az amerikai lakosságnak. Hangsúlyozza, hogy a menekültügyi kérdést csak „intelligens segítő készséggel, emberi jóindulattal és nagylelkűséggel lehet megoldani.”

Dél-Afrika

„CION BÖLCSEI” DEL-AFRIKÁBAN. A „Pariser Tageszeitung” jelenti Windhukból (Délnyugat-Afrika), hogy Manie Maritz tábornok ellen, aki egyik vezére volt az 1914-es felkelésnek és a feketeinges mozgalomnak, bünyűgyi eljárás indult a békebeosztó üzemekről szóló törvény ellen elkövetett kihágás miatt. A törvény büntetést ír elő azok számára, akik szóval, vagy tettben szítanak a lakosság különböző fajrétegei között. Maritz tábornok önéletrajzot írt, amelyet nyomban megjelenése után betiltottak. Azzal vádolják, hogy a betiltás ellenére is terjesztette könyvét. A könyv tele van antiszemita hamisításokkal, amelyeket a nemzeti szocialista irodalomból vett és különösen Cion bölcseinek jegyzőkönyvét használta fel forrásul. A bíróság szakértőnek Hirsch pretoriat rabbit, a jeles zsidó tudóst nevezte ki, aki leleplezte azokat a hírheft forrásokat, amelyekből a tábornok hamisításait merítette. A főtárgyalást augusztusra tűzték ki és a berni Cion-perhez hasonló eljárás megismétlődését várják.

Svájc

A SVÁJCI MUNKASSÁG KÉPVISELŐJE A MENEKÜLTÉKERT. A genfi nemzetközi munkaügyi konferencián Schürch, a svájci munkások képviselője, nagy beszédet tartott, amelyben a menekültek kérdésének nagylelkű kezelését kérte. Többek között a következőket mondta:

1933, vagyis Hitler uralomra jutása óta 250 ezer zsidó volt kénytelen elhagyni Németországot. Az egyre brutálisabb üldözések további 300-400 ezer zsidó kivándorlását teszi szükségessé Németországból. Csehországra, a megszállás újabb 250 ezer menekülttel bővítte ki ezt a keretet. Az olaszországi fajtörvények ugyancsak súlyosbítják a helyzetet.

Palesztina menedéket nyújtott a németországi zsidó menekültek egy nagy részének. A legnagyobb szerencsétlenség, hogy Palesztina kaput lezárták a menekültek előtt. Remélem, hogy a mandátumbizottság, amely a Palesztina-kérdéssel foglalkozik most, megfelelő megoldást fog találni.

Belgium

A BELGA IGASZÁGÜGYI MINISZTER BEVÁNDORLÁSI KVÓTA MEGÁLLAPÍTÁSÁT JAVASOLJA. A belga kamara a napokban tárgyalja az igazságügyi miniszternek azt a javaslatát, hogy Belgium is állapítson meg egy bizonyos bevándorlási kvótát, az ország befogadó képességének megfelelően. Victor de Leveleye, a javaslat előadója, huszezerre becsüli azoknak a menekülteknek a számát, akik 1938. március óta telepedtek le Belgiumban. Ezeknek nagyrésze zsidó. Abban a jelentésben, amelyet az előadó a kamara elé terjesztett, üdvözi a kormány nagylelkűségét és humanitárius magatartását, amelyet a menekültek kérdésében tanúsított. Különösen a St. Louis hajó szerencsétlen utasainak befogadását méltatja a jelentés. Végül hangsúlyozza, hogy Belgium befogadó képessége nem határtalan és szükség van bizonyos szabályozásra, hogy a

menekülttörténelen. A saik kimerültek. A menekültek támogatására hatmillió frank póthitel megszavazását kéri a parlamenttől.

Cseh protektorátus

TÖMEGESEN MENEKÜLNEK A ZSIDÓK A PROTEKTORÁTUS NEMETLAKTA VÁROSAIBÓL CSEH HELYSÉGEKBE. A német náciok egyre nyomasztóbb üldözésének hatása alatt Brünből, Mährisch-Osttrauból és más nemetlakta városokból a protektorátus csehek által lakott centrumaiba menekülnek a zsidók. Brünben több száz zsidót tartóztatott le a Gestapo.

A BIRODALMI PROTEKTOR A LEGMAGASABB ARJASÍTÁSI HATÓSÁG. Neurath báró, Csehország birodalmi protektora, rendeletileg közölte, hogy a birodalmi protektor a legmagasabb döntőbírói hatóság az arjásítási kérdésben. A protektornak jogában áll birodalmi biztosokat kinevezni az egyes cégekhez. A zsidók kötelesek bejelenteni drágaköveiket és ékszereiket. A beszállítási kötelezettség azonban nem áll fenn egyelőre.

Prágai körökben megállapítják, hogy a protektorátus által kibocsátott zsidórendelet teljes meglepetésként érte a cseh kormányt. Heteken át folytak tárgyalások a protektor és a kormány között a zsidótörvény ügyében. A kormány több ízben terjesztett elő

javaslatot a protektornak a zsidótörvényre vonatkozólag, amelyeket azonban mind elutasítottak. A csehek azt akarták, hogy főleg az olyan menjenek át cseh kezekbe a zsidó vagyonok. A németek viszont a zsidó vagyonok azonnali „árjásítása” mellett foglaltak állást.

A MÜNCHENI EGYEZMÉNY ÖTA 21 EZER ZSIDÓ VÁNDOROLT KI CSEHORSZÁGBÓL ÉS MORVAORSZÁGBÓL. A Narodní Politika című lap közlése szerint 1938. október, vagyis a müncheni egyezmény óta 14.500 zsidó vándorolt ki köztisztviselők segítségével a cseh protektorátus területéről. Hétezer zsidó „más utakon” vándorolt ki. Összesen 21.500 egyén hagyta el ezen idő alatt a protektorátus területét, ezek közül 21 ezer volt zsidó. A kivándorlási hatóságok nem rendelkeznek többé deviza-tartalékkal.

Lengyelország

ANTISZEMITA REKTOR A LEMBERGI EGYETEM ELEN. A lembergi egyetem tanácsa Bulanda professzort választotta meg rektorává, a közoktatásügyi miniszter azonban nem hagyta jóvá a választást, tekintettel Bulanda közismert antiszemita politikai tevékenységére. Az egyetemi tanács tiltakozása jeléül újból megválasztotta Bulandát, aki azonban kijelentette, hogy nem fogadja el a rektorátust. Erre Roman Langhams professzort választották meg, aki ugyancsak az antiszemita nemzeti demokraták táborához tartozik.

Ma a THALIA MOZGÓBAN

A fekete sas

befejező része

A FEKETE SAS LECSAP!

Izgalmasabb! Érdekesebb! Szenciósabb, mint az első!

A temesvári zsidó hitközség rendkívüli közgyűlése

Dr. Drechsler Miksa főrabbi harmincéves jubileuma

Timisoara, június 27. (Az Új Kelet tud.) A Temesvári zsidó hitközség vasárnap délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Drechsler Miksa dr. főrabbi harmincéves szolgálati jubileumát ünnepelték. A hitközség nagy tanácsa megválasztotta az ünnepi alkalomra szufolási megtelet az előjárósággal és a hívekkel. A közgyűlést Nyiri Jenő vezérigazgató, hitközségi elnök nyitotta meg és filozófiai mélységű gondolatokkal telt beszédében méltatta Drechsler Miksa dr. főrabbi harmincesztendő lelképítési tevékenységének érdemeit. A temesvári zsidó társadalom nevében Nyiri elnök meghatott szavakkal fejezte ki halálját és elismerését azért a soha nem lankadó, szeretetteljes és nagyértékű munkáért, amelyet a főrabbi híveinek lelki békéje érdekében harminc esztendőn át kifejtett. Az ünnepelt érdeme — mondotta az elnök — hogy a temesvári zsidó társadalom kebelében harminc esztendőn át csak a békét, szeretetet és megértést ismerték.

Drechsler Miksa dr. válaszában meghatott szavakkal köszönte meg híveinek szeretetét és ünneplését, majd retorikai szépségekben bővelkedő beszédében, az őszinte érzések hangján ismertette mindama nemescélú irányelveket, amelyeket harminc esztendőn át követett és a jövőben is követni fog. Mindenkori a hívek békéjéért, szeretetért és kölcsönös megértésért kereste s örömmel tekinthet vissza a három évtizedre, amelyek során a temesvári zsidóság mindenkor tanúságát adta tiszta érzéseinek és az ősi vallás iránti tántoríthatatlan ragaszkodásának. Végül Isten áldását kérte híveire és ama reményének adott kifejezést, hogy továbbra is eredményesen örökölhetik felelőtlük.

Weisz Artur dr. alelnök javasolta, hogy a főrabbi nevét érdemeinek elismeréséül vezessék be a KKKL aranykönyvébe. A közgyűlés egyhanguan hozzájárult az indítványhoz és lelkesen ünnepelte a főrabbit, aki ez alkalommal 10.000 lejt adományozott a KKKL alapra. Ezután Löffler Géza

dr. a józsefvárosi ortodox hitközség, Schönbrunn Adolf, a gyárvárosi ortodox hitközség, és Átiás N. a gyárvárosi spanyol hitközség nevében üdvözölt az ünnepeltet. A zsidó társadalmi szervezetek részéről Briskel Ezékiel dr. a nemzeti szövetség, Wizo és az összes cionista társszervezetek nevében méltatta a főrabbi minden téren megnyilvánuló értékes munkásságát, míg dr. Fischer Ferencné a három zsidó nőegylet, Nemes Hugó igazgató a Kadima, Kaufheil Ernő tanár a Hazamir, Szabó Mózes dr. tanár a temesvári zsidó iskolák, Bleyer György mérnök az UFE, Salomon László pedig a hitközségi tisztviselők nevében tolmácsolta Temesvár zsidóságának halálját és elismerését jubiláló főpapjával szemben.

Ezután sor került a napirend többi pontjára és a titkári jelentés részletesen beszámolt a hitközség első öthavi működéséről. A jelentés megemlékezett mindama súlyos és jelentős feladatokról, amelyeket a hitközség az átképzés és az emigráció terén vállalt magára. A nyelvtanfolyamok, szövevényi tanfolyamok iránt hatalmas érdeklődés nyilvánult meg Temesvár zsidósága köréből és ez az átképzési munka rövidesen már jelentős eredményeket tud majd felmutatni. Ugyancsak hatalmas érdeklődés nyilvánult meg máris a hitközség által létesített zsidó tanoncképzés iránt, amely összel kezdi meg működését a zsidó liceumban. Ezzel párhuzamosan a hitközség lankadatlanul folytatja karitatív munkáját, melynek jelentős állomását képezi most az aggok háza mellett épülő új pavillon. Az emigráció kérdésével is behatóan foglalkozik a hitközség vezetősége és információszervei révén mindent elkövet, hogy ebben az irányban is értékes felvilágosításokat nyújthasson és kilátástalan vállalkozásoktól megóvhassa Temesvár zsidóságát.

Ezek után több adminisztratív és iskolai kérdés került tárgyalásra, a vonatkozó előterjesztéseket egyhanguan elfogadták, majd a rendkívüli közgyűlés véget ért.

Benció

a zsidó üg
kozik

Együttműködik a tel zium, az első héber igazgatói szobájában sohnmal. Az igazgató fiaának martirizos szakállában erős ősz szálak. Arcán a ve felett, zakója ha deti, hogy nagy gyá Munkaképessége a rászakadt fájdalom, dötte Londont. Alig repülőgépre ült és szövetség mandátum selte a jisivot. Teg beszámolt küldetésén numa előtt. Ma a z telavivi gyűlésén el náziumát igazgatta. egy gyászborult a gény többé. Így n temperamentumu sz san ömlik a szájából amit mond. A törté szoba megtelik hang Genről beszél. Er mondja — nagy nehé háborúságnak. Nagy vivni, az egyetlen mán, amelyet ember össe a zsidó néppel. — Mégis az az er gunk. A mandátumbi rek testülete. Hét ta hogy egysegyedül son, sőt arra is, hogy szóltatassa meg. Bizo — sokféle jogunk va némi, vérrel-munká vá által igazolt jogok A bizottság határozat hogy az angol kom uton, amelyre rálépet menti szavazás cseke — nagy nehézségei v rájával. Ha a mandá igazunkat, ezek a meg szaporodnak. A Könyv elleni döntése problémát az angol n angol parlamentben is tum megváltoztatását Népszövetségtől. Ez a rika beleegyezésével l dig hallgattott. Az a hogy a mandátum in pen lehet értelmezni. kes bizottság leszöge gol interpretáció jog beavatkozásának óráj

Rátérelődik a szó a sok mende-mondára potot kiváltotta, a s leyk egyre azt a nótá nut és a Váad háleu letezik az aktuális sohn tiltakozik:

— Van terv, persz tól értedők, hogy c dolásaiban dolgoztuk nem terjedhet ki. H Az egyik fél nem t sokat alkalmaz a m okumulálhatja ki jóel Harcunk két fővonal világ közvéleményét nek. Mindenekelőtt meghódítása fontos jóbarátunk van ottan még többen legyene nek. Dolgozunk a m lágosításán és remélj is eredményes lesz. A közvéleményének m nélkül nem változhat tutuma. Ha Amerika háruit fejünk felő delme.

Nines le — Másik arcvonal zöltük a Palesztina- új helyzetet, amit a nem vesszük tudomá be ellene. Megmondó ismerünk különbsége dörlás között. Nincs vándorlás. Ha mindé dásznak, bőségesen seikben, amikkel mo sét szabályozni akar sek kétségtelenül ill

Bencion Mossinsohn, a jisiv genfi delegátusa nyilatkozik az Uj Keletnek

a zsidó ügy kilátásairól a Népszövetség mandátum-bizottságában. Nyilatkozik a zsidó ellenállás terveiről és az új vezetés problémájáról

TEL-Aviv, június végén.

Együttlök a telavivi híres Herzl-gimnázium, az első héber nyelvű középiskola, tágas igazgatói szobájában dr. Bencion Mossinsohnmal. Az igazgató ur alaposan megőregedett fiának martirhalála óta. Hosszu bozontos szakállában erősen megsaporodtak az ősz szálak. Arcán a keserűség barázdái, szíve felett, zakója hajtásán fekete szalag hirdeti, hogy nagy gyászban van.

Munkaképessége azonban nem tört meg a rászakadt fájdalom sulya alatt. Végigküzdötte Londont. Alig hogy hazakerült, megint repülőgépre ült és Genfbe utazott. A Népszövetség mandátumbizottsága előtt képviselte a jisivot. Tegnap Jeruzsálemben járt, beszámolt küldetéséről a Váád haleumi plénum előtt. Ma a zsidó tengerészeti híveinek telavivi gyűlésén emlékölt. Közbe-közbe gimnáziumát igazgatta. Elég szép teljesítmény egy gyászborulap után, aki nem fiatal legyen többé. Így négyezemközt is túlfűtött temperamentumu szónok. A szó villámgyorsan ömlik a szájából. Alig győzőm jegyezni, amit mond. A történelmi levegőjű igazgatói szoba megtelik hangjával, gesztusaival.

Genfről beszél. Erősen bizakodó. Pedig — mondja — nagy nehézsége van ennek a genfi háboruságnak. Nagy-Britanniával kell megvívni, az egyetlen nagyhatalommal jóformán, amelyet emberi érzések kapcsolnak össze a zsidó néppel.

— Mégis az az érzésem, hogy győzni fogunk. A mandátumbizottság független emberek testülete. Hét tagjának módja van rá, hogy egyesgyedül lelkiismeretere hallgasson, sőt arra is, hogy a világ lelkiismeretét szólaltassa meg. Bizom benne, hogy jogaink — sokféle jogunk van erre a földre: történelmi, vérrel-munkával szerzett, alkotásaink által igazolt jogok — érvényesülni fognak. A bizottság határozata meg fogja nehezíteni, hogy az angol kormány továbbhaladjon az uton, amelyre rálépett. Eddig is — a parlamenti szavazás csekély többsége bizonyítja — nagy nehézségei voltak palesztinai politikájával. Ha a mandátumbizottság elismeri igazunkat, ezek a nehézségek jelentősen megszorodnak. A bizottságnak a Fehér Könyv elleni döntése fel fogja kavarni a problémát az angol nyilvánosság előtt és az angol parlamentben is. A kormány a mandátum megváltoztatását lesz kénytelen kérni a Népszövetségtől. Ez a változtatás csak Amerika beleegyezésével lehetséges. Amerika eddig hallgatott. Az a felfogás kapott lábra, hogy a mandátum intézkedéseit többféle módon lehet értelmezni. Ha az egyedül illetékes bizottság leszögezi, hogy a hivatalos angol interpretáció jogtalan, ütött Amerika beavatkozásának órája.

Harc két fronton

Ráterelődik a szó a jisiv lelkiállapotára, a sok mende-mondára, amely ezt a lelkiállapotot kiváltotta, a sajtótámadásokra, amelyek egyre azt a nótát fújják, hogy a Szochnut és a Váád haleumi tervek nélkül kísérletezik az aktuális problémákkal. Mossinsohn tiltakozik:

— Van terv, persze, hogy van. De magától értetődik, hogy csak az alapvető elgondolásában dolgoztuk ki. Minden részletre nem terjedhet ki. Háborút ketten viselnek. Az egyik fél nem tudja, milyen sakkhúzásokat alkalmaz a másik. Ehhez képest nem okumálhatja ki jelölőre, hogy mit fog tenni. Harcunk két fővonalon folyik. Igyekezzünk a világ közvéleményét megnyerni a zsidó ügynek. Mindenekelőtt Anglia közvéleményének meghódítása fontos ránk nézve. Sok kitűnő jóbarátunk van ottan. Azon dolgozunk, hogy még többen legyenek, többségre emelkedjenek. Dolgozunk a mandátumbizottság felvilágosításán és reméljük, hogy ez a munkánk is eredményes lesz. A harmadik cél Amerika közvéleményének megmozdítása. Amerika nélkül nem változhat meg a mandátum statútuma. Ha Amerika mellénk áll, rögtön elhárul fejünk felől a Fehér Könyv veszedelme.

Nincs legális és illegális allija
— Másik arcvonalunk befelé irányul. Közöltük a Palesztina-kormányzattal, hogy az új helyzetet, amit a Fehér Könyv teremtett, nem vesszük tudomásul. Harcot jelentettünk be ellene. Megmondottuk kereken, hogy nem ismerünk különbséget bevándorlás és bevándorlás között. Nincs legális és illegális bevándorlás. Ha mindenáron illegálitásra vádásznak, bőségesen megelhetik rendelkezéseinkben, amikkel most a bevándorlás kérdését szabályozni akarják. Ezek a rendelkezések kétségtelenül illegálisak. Közöltük azt

is, hogy nem fogunk résztvenni azokban a testületekben, amikkel a Fehér Könyv terveit meg akarják valósítani. Ha mindezek az óvások nem használnak, akkor tovább haladunk egy lépéssel. Végül fokon jöhet a teljes non cooperation, amely az adófizetés megtagadását is alkalmazza. De természetesen, hogy nem lövődözünk el mindjárt a kezdetnél az egész puskaporunkat. Minden további lépésünk azon mulik, mibe fog a másik oldal. Lépésről-lépésre nyomulunk majd előre, ha ennek szüksége mutatkozik.

— Bejelentettük a palesztinai kormánynak azt is, hogy nem garantálhatjuk többé a havlagát, a jisiv önfegyelmét, távolmaradását minden erőszaktól. Ameddig — három véres esztendőn keresztül, tengernyi provokáción és megpróbáltatáson — a jisiv tömegei biztak a kormányban, lehetséges volt a havlaga körül. A Fehér Könyv az arab terror díjazása voltaképpen. Könnyen lehet, hogy akadnak zsidók, akik e jutalom-osztogatás láttára arra a gondolatra ébrednek, hogy nekünk is terrorral kell élnünk. Hátha, akár csak az arabok, mi is megkapjuk a prémiumot érte Nagy-Britanniától. Ezt a pszichológiai momentumot nem szabad figyelmen kívül hagynunk, amikor a jisiv jövőbeli magatartását elképzeljük.

„Nem akarunk terroristáká sülyedni a próféták földjén“

— Én és elvbartaim, egyáltalában mindenki, aki számot tesz a jisivban, rosszulunk minden erőszakot. Minden népnek más a harcmodora. Van nép, amelyik erőszakhoz, terrorhoz folyamodik s van, amelyik az észre, az erkölcsre appellál. Hogy a zsidó nép melyik fajtaéhoz tartozik, mindenki tudja, ezt felesleges magyarázni. De egyébként is furcsa lenne jogokról, történelmi, szerzett és emberi jogokról beszélni és ugyanakkor erőszakkal élni.

— Célszerűségi szempontok is az ellen szólnak, hogy terroristákká sülyedjünk a próféták földjén. Az arabok a hegyek között élnek, ahol minden barlang, minden szakadék

kitűnő búvóhely. Mi, zsidók, a völgyben, a síkságon élünk, az egész világ szemé előtt. Az arabok milliói beduin-tartálékkal rendelkeznek. Emberekkel, akiknek vérében lobog a pusztítás ösztöne, akik együttélnek-alusznak a gyilkoló eszközökkel. Mi nem pusztítani jöttünk ide, hanem építeni. Nekünk nem a puska, hanem a szerszám a barátunk. Így is él a palesztinai zsidó a világ köztudatában. Az építők népe, szemben a pusztítás népével. Eme szerepünk alapján számíthatunk a világ erkölcsi alapon álló részének barátságára és támogatására. Ha mi is lesülyednénk az arabok színvonalára, oda a különbség, aminek alapján igényt formálhatunk minden igaz ember melegenkálására, oda az erkölcsi alap, amelyen olyan szilárdan állunk. A világ két egymás ellen rontott vad népet fog maga előtt látni és a pokolba fogja kívánni mind a kettőt.

— Erkölcsös világméretűnk világrt sem a gyengeség jele. Megmutattuk nem egyszer, hogy tudunk verekedni is, ha muszáj. De viszont szentigaz, hogy a verekedésnél használhatatlanul nagyobb heroizmus a munka. Nagyobb heroizmus például elmenni Dafnebe és ott puskával a kezünk ügyében dolgozni, mint lesből lövöldözni.

— Ezekben a véres esztendőben 40 új pontot építettünk ki a zsidó mezőgazdasági munka számára Palesztina legveszedelmesebb részein. Ez talán nem heroizmus? Bizonyos, hogy ez a 40 pont egyképpen nyeresége a zsidó ügynek erkölcsi, gazdasági és — taktikai szempontból. Felépítettük a telavivi kikötőt, most azon vagyunk, hogy meghódítsuk a tengert. Ezzel a munkánkkal csak barátokat, elismerést szerzünk és egyben erőnknek is bizonyosságát adtuk.

— Eddig is szembeszálltunk a fegyverszandákknál, nem értük be a támadásaink visszaverésével. Ezt folytatni fogjuk ezután is. És megtörténhetik, hogy erőszakkal fogjuk folytatni az aliját, ha nem találunk más módot a továbbfolytatására. Hogy erőszakos fellépésünknek mi minden következménye lehet, jól tudjuk. De a hontalan zsidók mentésért harcolni, egészen más valami, mint ártatlan arabok vérelvétel bemozolni jákókb kezét.

— Ami a vezetőséget illeti, a Hitachdut a

választott vezetőség híve. Vezetőséget csak a törvényes szervek választása, bizalma teremthet, de nem a nyomás, a zsarolás. Kongresszus előtt vagyunk és az Aszfát hanivcharim választása előtt. Mindkettőnél kialakul majd és törvényes keretek között nyilvánul meg a közvélemény. Arra a pár hétre, ami a választásokig még hátra van, helye lehet a törvényes vezetőség kiegészítésének. De nem lehet helye kioroszakolt, kizsárolt változtatásoknak. A kiegészítéseknél, a csoportoknál nem szabad egy alapvető elvről megfélemlíteni: A megválasztott vezetőknek nincs joguk ahhoz, hogy jogaikat és kötelességeiket másokra ruházzák át. A megbízást ők kapták, a jog egyesgyedül az ő joguk, a felelősség egyesgyedül őket terheli.

— Palesztinában itt meg amott merényletek robbantak ki, amiket minden bizonyíték nélkül zsidóknak tulajdonítanak. Én azt tartom, hogy nem zsidók művei. Azt tartom, hogy provokációk. Mindenesetre akadnak zsidók, akik maguknak tulajdonítják nagybűszkén eme tettek némelyikét. Nem hiszek nekik. Gyermekek, infantilis lelkek ezek, zsidó nemzeti borbé bujt tipikus asszimilánsok. Odaát a tengerentúl azt hallották egyre, hogy az erőszak a legjobb politika és amit más népeknél láttak, beakarják gyökeretvetni a zsidóságra. A legtöbbjük afféle szalon-revizionista. Emberek, akik félnek Jeruzsálembé utózni, de tapsolnak, ha — persze illő távolságtartással — őrözt bőrük től — bomba robban valahol. Mindenesetre akadnak köztük, akiknek kedvére van a hősi élet. Nosza, rajta, álljanak ki a jisiv veszélyeztetett pontjaira, álljanak hontalanul bolygó testvéreik szolgálatába. De ne úgy, hősködjének, vagy akarjanak hősködni, hogy sarat fröcskölnek a jisivra és az egész zsidóságra. Az erci zsidó élet tengernyi alkalmat nyújt, az igazi, az építő hősiességre. Kedve szerint válogathat benne, aki hős akar lenni.

Befejezőül a maga életével is példálódzik Mossinsohn. Sohamsen halasztotta el egyetlen utját sem, mert veszedelmét tartott. Egyetlen fia országúti merényletnek esett áldozatul. Három héttel a fia meggyilkolása előtt az ő kocsiján kopogott az arab utonálló golyója.

— Óh, bárcsak velem végzett volna a golyó és megkímélte volna a fiamat!

Könyny buggyan ki a szeméből, de gyorsan összeszedi magát: — Három héttel nem voltam itthon. Alaposan összegyűlt a munkám, — mondja szemét törölgetve.

Es rámutat az íróasztalára, amely telis tele van levelekkel, aktákkal. Bencion Mossinsohn nem ér rá, hogy a maga családi gyászával, családi reményeinek összeroppansával foglalkozzék. Leköti, teljesen elfoglalja népének baja, reményeége.

Ben Jehosua

Banque des Reglements Internationaux,

amely körül a csehek másfélmilliárd franknyi aranya miatt Európaszerte vihar zajlik

Párizs, június 27. A Banque des Reglements Internationaux-nak, a Nemzetközi Fizetések Bankjának eszméje 1930-ban született meg. Szerepe az, hogy a jegy kibocsátó pénztételek összeműködését megszerveze és elősegítse a nemzetközi pénzügyi leveleket. Ennek a banknak kellett volna lehetővé tennie például a német adósságoknak a Young-terv szerint való rendezését s a finansziális sorvadással küzdő államok „felduzzasztását”. A BRI tehát ugyanazt a szerepet vállalta, amit a Rothschild-bank játszott 1815-ben, a napoleoni adósságok rendezésekor és amelyet a Banque de Paris, valamint a Banque des Pays-Bas játszott 1870-ben, a Franciaország által Németországnak kifizetett ötmilliárdos hadisarc likvidálásával kapcsolatban.

Mint nemzetközi intézménynek, kevésbé veszélyes s egyben kevésbé gyílmölcsöző elhelyezkedést szántak neki, mintha egy magánbank lett volna. Óvatosan és korrektül! — hangzott a jelszó. Hiszen egy napon ez a bank lesz az összes jegybankok központi bankja, tehát a Nemzetek Bankja... A népek politikai világközpontja lesz a Népszövetség, pénzügyi világközpontja a BRI.

E pillanatban a Banque des Reglements Internationaux éppen olyan viharok közepén áll, mint állott valaha a Népszövetség. A nyugati hatalmak remokratikus közvéleménye, Churchill-el az élén, támadja a BRI-t a csehek másfélmilliárd franknyi aranykészlete miatt, amelyet a Nemzetközi Fizetések Bankja kiszolgáltató az új uraknak, a németeknek. E viharból a BRI csak súlyosan megtávozva kerülhet ki. Eddig ez volt az egyetlen nemzetközi intézmény, amelyet egyik oldalról sem kárhoztattak. A Berlin-Róma tengely éppennyug passzív volt vele szemben, mint a Párizs-London vonal.

Most ez az érintetlen fellegvár is meg-ingott. Nézzük hát, miként áll a cseh arany ügye?

Összesen 200.000 részvénye van a Nemzetközi Fizetések Bankjának, amely az egyes

államok jegybankjai között oszlik meg. Ebből a demokratikus hatalmak jelentős majoritást bírtak, azonban a területi annexiók következtében a tulajdonviszonyok meglehetősen eltolódtak már. A Reichsbank-nak kezdetben 19.772 részvénye volt; ez az osztrák nemzeti bank 4000 és a cseh Nemzeti Bank 4000 részvényével gyarapodott. Az olasz jegybank 18.772 részvénye Albánia 500 részvényével gyarapodott. A danzigi banknak, a magyar és spanyol nemzeti bankoknak egyenként 4000 részvényük van, a japán Nemzeti Banknak pedig 19.770. Összesen tehát a nemzeti csoport a 200.000 részvényből 75.814-gyel rendelkezik már. Még néhány kis állam pakettje szükséges csak és Berlin megvárja a majoritást, vagyis hatókörébe vonja a „Nemzetek Bankját”.

Ez egy olyan lehetőség, amellyel számolni kell. E pillanatban még mindenesetre a demokratikus országoké a többség és ez kifejeződik a bank vezetőségének az összetételében is. Az elnöki tisztelet Sir Otto Niemeier, az Angol Bank ügyvezető igazgatója és egyben Montagu Norman-nak, e bank mindenható elnökének, a City urának legjobb barátja tölti be. A vezérigazgató pedig Roger Auboin, a francia kormány bizalmija. Tehát egy angol és egy francia.

A cseh arany

A csehszlovák Nemzeti Bank a BRI-nál körülbelül másfélmilliárd francia franknyi aranyat helyezett letébe. Ezt az aranyat a BRI a múlt héten visszaszolgáltatta a Cseh-Morva Banknak, amely a csehszlovák Nemzeti Bank jogutódja, de egyben a németek pénztétele is.

A demokratikus nagyhatalmak máig sem ismerték el Csehszlovák annexióját. Ennek ellenére az ország kiszolgáltatása ellen egyetlen felszólalás sem hangzott el a B. R. I. tanácsában, amár ez a nemzeti jegy kibocsátó intézetek megbízottaiból, tehát köztűnik a demokratikus országok küldötteiből is, tevődik össze.

Hogyan volt lehetséges, hogy London — amely pedig elrendelte a csehszlovák értékek szekvesztrálását is Prága annexiója után — nem lépett közbe e visszaszolgáltatás ellen? Mint ismeretes, az angol kormány az interpellálóknak azzal érvelt, hogy a B. R. I. magyar bank, amely feltétlenül semleges. A rábizott értéket szabályosan kérték tőle vissza, fizetnie kellett tehát. Az angol kormánynak semmi beleszólása sem lehet ebbe az ügybe.

Valóban, mi lehetett az oka annak, hogy Párizs és London minden megjegyzés nélkül nyugodtak bele abba, hogy Prága új urai hozzájussanak a másfélmilliárd frank aranyhoz?

A háttérben üzlet húzódik meg. Először is: a Nemzetközi Fizetések Bankjának a nyugalmi helyzetét meg akarják őrizni. Másodszor pedig Párizs és London nemrégiben benyújtották le a Reichsbankkal a német „Stillhalte” hitelekkel, a befagyott németországi követelésekkel kapcsolatos tárgyalásokat. E hitelek Berlin a B. R. I.-n keresztül törleszti. Mi történt tehát? Németország lassan-lassan tovább is törleszteni fogja francia és angol kishiteleit, de a cseh arannyal. Alapjában tehát ezen az üzleten mindenki kereset, csak Prága veszített rajta.

De ez már olyan esztendő, amelyen Prágának nincs keresnivalója.

Felgyógyult a bankkormányzó. Mitita Constantinescu pénzügyminiszter és bankkormányzó hetek óta gyengélkedett és nem járt hivatalába. Mivel az egészsége helyreállt, hivatalát ismét átvette úgy a pénzügyminiszteriumban, mint a Banca Nationalánál.

A nemzetgazdasági minisztériumban külön osztályt szerveztek a külföldi cégek ellenőrzésére. A Románia területén működő külföldi cégek és képviselők ellenőrzésére a nemzetgazdasági minisztériumban külön osztályt szerveztek a külföldi cégek ellenőrzésére, az ipart fejlesztőosztály keretein belül.

HIREK

— Időjárásjelentés. A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint mára a következő időjárás várható: emelkedő légnyomás, változó irányzat, borús ég előbb Erdélyben és Bánátban, majd másutt. Azután esők, zivatarok, majd a hőmérséklet csökken.

— Kapával agyonvágta feleségét egy gazda, mert tiltakozott kártyaszünetével ellen. Temesvárról jelentik: Pistán temesmegyei községben Petru Dascu ismert falusi birtokos az utóbbi időben kártyajátéknak adta magát. Nem volt szerencséje s lassan-lassan annyit vesztett, hogy birtokát el akarta adni. Felesége ez ellen a terv ellen a legerélyesebben tiltakozott s emiatt napirenden volt közöttük a veszekedés. Tegnap is civódtak egymással. Az asszony szemére hányta férjének könnyelműségét, akémiatt annyira feldühödött, hogy egy kapával agyonvágta.

— Meggyilkolta kollégáját egy beszárbai tanító, mert ugyanabba a leányba volt szerelmes. Bucurestiből jelentik: A Soroca és Floresti közötti országúton, a 22. kilométert jelző kő közelében, borzalmasan megcsontkíva találták meg Drozdovszkij Szergej 28 éves Ritoeau községbeli tanítót. A megindított nyomozás megállapította, hogy az áldozatot utoljára Soroca községben Victor Danilov tanító társaságában látták, éppen akkor, amikor együtt hazafelé indultak. Danilov tanító és az áldozat között régi, haragos viszony állott fenn. Mindketten egy leányt szerettek, aki nem tudott választani a két szerelmes közül. A bűncselekmény mögött szerelmi vetélkedést sejt a rendőrség, amnál is inkább, mert Victor Danilov tanító a holttest felfedezése után a környékről elment.

— Nyolchavi börtönre ítélték az árvák sikkasztóját. Bucurestiből jelentik: Az ifjúi törvényszék nyolchavi börtönre és 2000 lej pénzbírságra ítélte Neacsu Constantin bucaresti egyént, aki mint két hadiárva gyámja, felvette azok nyugdíjteltségét és elköltötte.

Honolulu

Tánc! Zene! Szerelm!

— Telefongangszterek példás büntetése. Sinaiból jelentik: Erdekes pert tárgyalt a napokban a sinaiai járásbíró. A per előzményei még 1937-re nyulnak vissza, amikor az automatikus telefonközpontokat berendezték. Annak idején felelőtlen egyének sok rosszízű tréfát követtek el a szerencsétlen telefonelőfizetőkkel, akiket hajnali álmukból riasztottak fel telefonhívásokkal, hogy a készülék legyőzőjébe legfőbbször nyomdrafesteket nem tűrő szavakat kiabálnak nekik. Sorozatos feljelentések alapján a rendőrségnek sikerült lelepleznie ezt a bandát, amely megzavarta a telefonelőfizetők nyugalma. A járásbíró a banda tagjai közül Vasile Valceat háromhavi elzárásra és 3000 lej pénzbüntetésre, Moise Enoluit egyhavi elzárásra és 2000 lej pénzbüntetésre ítélte, míg Lucai Iosifot egy évre rendőri felügyelet alá helyezte.

— Észtországba utazott a magyar kereskedelmiügyi miniszter. Bucurestiből jelentik: Kunder Antal magyar kereskedelmiügyi miniszter tegnap este szakértők kíséretében repülőgéppel Tallinba utazott. Elutazása előtt kijelentette az újságíróknak, hogy nagy örömmel utazik Észtország fővárosába. Utjának célja a gazdasági és kereskedelmi összeköttetés további kiépítése. A magyar kereskedelmiügyi miniszter két napig marad az észak fővárosban és onnan Finnország fővárosába, Helsinki-be utazik.

— Szamostartomány magántisztviselői céhének adománya a nemzetvédelmi alapra. A Iorga Nicolae uca 16. szám alatt székelő Szamostartományi Magántisztviselői Céh még ez év május havának 21-én megtartott közgyűlésén olyértelmű határozatot hozott, hogy minden egyes tisztviselő és alkalmazott egy-napi keresetének megfelelő összeggel járul hozzá a hadsereg felszereléséhez. Ezt a határozatot annak idején a közgyűlés többi határozataival együtt hirtelpon is nyilvánosságra hozta. Minthogy azonban ezidőig nem minden cég vette tudomásul és így sok esetben a felajánlott fizettségesség levonása nem történt meg, ezáltal ismét felhívja a kereskedelmi cégek, az ipari és egyéb vállalatok tulajdonosainak, illetve vezetőinek figyelmét, hogy amennyiben a levonásokat még nem eszközölték volna, a legközelebbi fizetés alkalmával hajtsák végre azokat. Az ekként begyűlt összegeket pedig névsorral lajstromozva a Nemzeti Bank kolozsvári fiókjánál fizessék be. A Magántisztviselői Céh egyben arra is felkéri az illetékes vállalatokat (cégeket), hogy a befizetési lista másolatát hozzájuk is szíveskedjenek eljuttatni a közgyűlési határozatnak eléget tett tagok névsorának nyilvántartása végett.

A palesztinai angol főparancsnok állítólagos rendelete

A DNB szerint Haining tábornok rendeletet adott ki, hogy a zsidókat kezeljék enyhébben, mint az arabokat a karhatalmi közegek

Jeruzsálem, június 27. A német távirati iroda jelenti: Haining tábornok, a palesztinai angol katonai erők parancsnoka a legutóbbi terrorcselekményekkel kapcsolatosan rendeletet adott ki, amely szerint zsidóknál tartott házkutatás esetén fokozott tapintattal kell eljárni és megkülönböztetést kell tenni zsidó és arab gyanúsítottak között. Ez a rendelkezés — mondja a német jelentés — teljesen igazságtalan, mert a zsidó terrorcselekmények sokkal több áldozatot követeltek, mint az araboké (?). Még azt is hozzáteszi, a német jelentés, hogy a palesztinai angol tisztok körében a rendeletet nagy elégedetlenséggel fogadták és azt a zsidó Hore Belisha angol hadügyminiszternek tulajdonítják.

Jeruzsálemben ma egy németlakta házban bomba robbant. Öt személy sérült meg, köztük két arab. Jeruzsálemben és Haifában egy-egy arabot lelőttek az uccán. A főkormányzó kiutasította Palesztina területéről dr Richter és Vollward újságírókat, a DNB jeruzsálemi megbízottait, akik évek óta a legképtelenebb ferdeítésekkel ismertetik a palesztinai eseményeket. A német távirati iroda tiltakozik a kiutasítás ellen, amelyet indokolatlannak minősít.

Felülvizsgált állampolgárságukat kell igazolják a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához tartozó zsidó kereskedők és iparosok

Cluj, június 27. Az ország keereskedelmi és iparkamarái a cégjegyzési törvény alapján, mely szerint csak román állampolgárok foglalkozhatnak iparral és kereskedelemmel, felülvizsgálták a revíziós eljárás alá került zsidó iparosok és kereskedők állampolgárságát. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara most kezdte meg ez ügyben érdekelt állampolgársági bizonyítványainak felülvizsgálását. A kamara erre vonatkozólag az alábbi hivatalos közleményt adta ki:

„A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekelt tudomására hozza,

Honolulu

ELEONOR POWELL, Robert Young!

hogy mindazoknak a kolozsvári és kolozsi járási iparosoknak és kereskedőknek, akik az 1938 január 21-én közzétett királyi rendelet intézkedéseinek hatálya alá estek, igazolniuk kell, hogy az állampolgársági felülvizsgálás folyamán véglegesen fel lettek véve az állampolgárok névsorába.

A fentebb említett kereskedők és iparosok a kamara helyiségében jelentkeznek délelőtt 11—13 óra között. Az egyéni cégek tulajdonosai a következő okmányokat hozzák magukkal:

1. Állampolgársági bizonyítvány. 2. Az állampolgárság felülvizsgálására vonatkozó

z, végleges záradékkal ellátott végzés.

Amennyiben az egyéni cég tulajdonosa férjezett asszony, akinek állampolgársági helyzetét a férje helyzetével egyidejűleg tisztázták, a következő okmányokat mutatja be: a férj állampolgársági igazolványa és hiteles anyakönyvi kivonat a házasság megkötéséről.

A közkereseti, betéti és részvénytársaságok a következő vezetőik állampolgársági helyzetét kötelesek igazolni: cégjegyzők, fiókok, lerakatok és ügynökségek vezetői, az igazgatótanács tagjai.

Ennek az ellenőrzésnek a költségét a következőképpen állapították meg: egyéni cégeknek 400 lej, beleértve a bélyegilletéket is, társas cégeknek 350 lej, ezenkívül a bélyegköltségek.

Honolulu

legszebb operett jön a ROYAL slágermozgóban

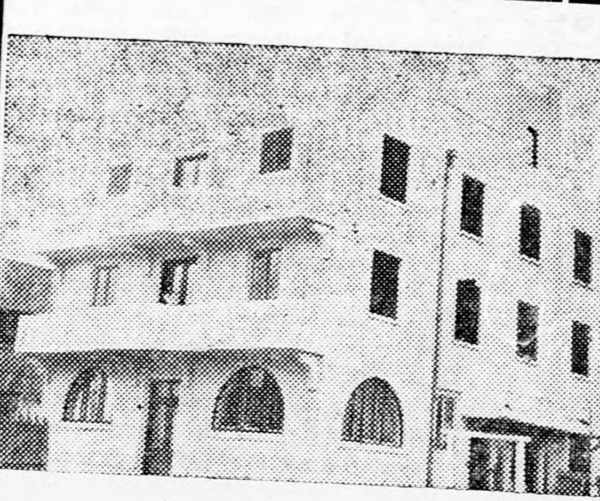
A vidéki (nem kolozsvári) iparosok és kereskedők okmányait az illetékes járási prefuránál mutatják be.

A felülvizsgálásra való jelentkezés végső határideje 1939 július 31.

Mindazokat, akik a kamara felszólításának nem tesznek eleget és a felülvizsgálásra nem jelentkeznek, azokat idegen állampolgároként kezelik és törlik őket a cégjegyzékből.

— Dr Kahan Izidor római tabbi Amerikában telepedett meg. Dr Kahan Izidort, a római szefárdok rabbiját és az ottani rabbiiskolának talmud-tanárat megválasztották a seatle szefárd hitközség rabbijává. Dr Kahan a szatmári, hunfalvi és pozsonyi jesivákon nyerte talmudi kiképzését, a zürichi egyetemen pedig elvégezte a jogi fakultást. Mint a Mizrahi egykori főtitkára rendkívül jó szófogalatos teljesített a vallásos cionisták szerveződéseknek. Az amerikai zsidó sajtó nagy nyereségnek tekintti a kiváló zsidó tudós és szervezőnek az Unióban való letelepedését.

— Árokba fordult egy teherautó. Danzigból jelentik: Gottwald közelében egy teherautó árokba fordult. Négy halottja, hat súlyos és hét könnyebb sebesültje van a szerencsétlenségnek.

Felvilágosítást nyújt: Havas Stefan Carmen-Sylva, Vila Ana Ghica.

ORT. KÖSER KONYHA

CARMEN-SYLVAN

az ANA GHICA villában
Közel a tengerhez és a gyógytóhoz, mely reumat, izületi csontgyulladás és egyéb hülélsből származó betegségeket szenzációsan gyógyít. Elegáns szobák napozó terrasszal a tetőn. Napi penzió június és szeptember hónapokban az Uj Kelet szelvényével jelentkezőknek 130, szelvény nélkül 200. Július és augusztus hónapokban az Uj Kelet szelvényével 260, szelvény nélkül 300. Az Uj Kelet szelvényével jelentkezők a melegfürdőnél és orvosi is kedvezményben részesülnek. Állandó kirándulásról és szórakozásról gondoskodik a villa.

Hivatalos kommuniké a román-egyiptomi tárgyalásokról

BUCURESTI, június 27. (Rador). A külügyminisztérium a következő kommuniké közli: „A beszélgetések során, amelyeket Egyiptom külügyminisztere Calinescu miniszterelnökkel, Gafencu külügyminiszterrel és a kormány többi tagjával folytatott, ismételten megállapítást nyert a szívélyes barátság, amely a két országot egymáshoz fűzi. Elhatározást nyert, hogy ezt a barátságot még inkább elmélyítik és kiszélesítik az Egyiptom és Románia közötti amúgyis intenzív gazdasági kapcsolatokat.”

A Vaad Leumi a terrorcselekmények ellen

Jeruzsálem, június 27. A Reuter jelenti: A Vaad Leumi határozatban bélyegezte meg az egyes zsidók által elkövetett cselekményeket, amelyek ártatlan vérellárvákat ölnek meg a cionista ügy igazságát. A Vaad Leumi a Fehér Könyv rendelkezéseire elleni akció ügyében hozott különböző határozatokat.

— A Joung-Wizo és a Haggibbor mára hirdetett garden-partija közbejött akadályok miatt elmaradt a jövő hétre.

— Tökéletes tankelhárító ágyut találtak fej Amerikában. Washingtonból jelentik: Az Unió műszaki tisztjei már régóta kísérleteznek egy tankelhárító ágyúval. Ezt az ágyut most annyira tökéletesítették, hogy hater ezer méter távolságból is át tud lütni egy másfélcentiméteres acélemlezt.

— Három kilométer szélességben beomlott a belgiumi Albert-csatorna partja. Brüsszelből jelentik: Az Albert-csatorna partjai Hassel közelében három kilométer hosszúságban beomlottak. Helyenkint a beomlott partrészeket 25—40 méter szélesek. Az anyagi kár jelentékeny.

— Nagy tűz pusztított az angol fővárosban. Londonból jelentik: Tegnap a Queen Victoria uton az egyik cityi nagy kereskedelmi házban tűz ütött ki. A lakókat nagy nehézségek árán megmentették, de maga a ház igen erősen megrongálódott. Egy asszony mégis szénre égett.

— Közvetlen légi összeköttetés London és Bucuresti között. Londonból jelentik: Az Imperial Airways angol légi forgalmi társaság most tanulmányozza a London—Bucuresti közötti közvetlen légijárat megteremtésének és rendszeresítésének lehetőségeit.

— Földrengés Dél-Amerikában. Limából jelentik: Pomananchi helységben nagy földrengés volt, amely 18 emberéletet követelt áldozatul. 40 személy súlyosan megsebesült.

— Az olasz király látogatása Ciano villájában. Livernoból jelentik: A király és császárszár ellátogatott Ciano gróf Ponte Moriano villájába, ahol kegyelettel hódolt Constanzo Ciano gróf, a fasio és korporációk háza volt elnöke, a külügyminiszter apja emlékének.

— Uj feltételekhez kötik az erkölcsi bizonyítvány kiadását. Bucurestiből jelentik: A belügyminiszter körrendeletet intézett a közgazgatási, rendőri és csendőri hatóságokhoz és elrendelte, hogy magánosoknak ne bocsássonak ki a jövőben erkölcsi bizonyítványt, csak abban az esetben, ha a kérelmező a II. Károly törvénykönyv 645. szakasza értelmében bizonyítja azt, hogy birtokában van polgári és politikai jogainak. Ezt csak az igazságügyi nyilvántárból lehet megállapítani. A II. Károly királyi törvénykönyv 652. szakasza értelmében az ilyen bizonyítványokat a törvényes elnökei adják ki, illetve az ilyen irányú kéréseket a törvényes elnökökhöz kell intézni.

— Eltűnt a louisianai egyetem sikkasztó professzora. Newyorkból jelentik: Monroe Smith professzor, a louisianai egyetem elnöke eltűnt, magával vevé az egyetem kasszájának tartalmát. A hatóságok elfogatási parancsot adtak ki Monroe professzor ellen.

EGYESÜLETI ÉLET

— Bet Jakob növendékek rendezvénye. Besztercéről jelentik: A besztercei Bet Jakob iskola vezetője, Sparer Etel kisasszony a növendékek közreműködésével nagyszerű ünnepélyt rendezett, amelynek során a fiatal gyermekek ismeretleik és kezűgyességükkel valóságos meglepték a szépszámu közönséget. Ebből az alkalomból ki kell emelni a Bet Jakob egylet vezetőinek ügybuzgalmát. Különös dicséret illeti Rath és Ullmann urakat, akik sokat fáradoznak és áldoznak a Bet Jakob tanfolyam fenntartásán. (sp.)

A je fogják

Dr. Bornemisa há

A közse során

Cluj, június 27

Bornemisa Sebas délben magához sait, akik előtt tőség legaktuális helyen az új város legi fázisáról ad polgármester. El lalkoztatta a kül ket, de a megval msa polgármeste sége folytán jutó tikus azonban, ho latokat mikor leh ezirányban kidolg nem állanak arány anyagi eszközökke A polgármester egy Bucurestiben mutat, amely szer Baritiu uccában Regele Ferdinand Ladó sugárutat vág téren lévő Iparos tünteti a föld szin dal gyanus és é amelynek helyére tott parkot létesít mindez csak gyöny előre, mert a szük áll rendelkezésre.

Egy másik terv lozsvári mérnöki hi lenlegi városháza é Erdélyi Biztosító ép területet és ide em palotáját. Szó van városi tulajdonban rülne az új városhá

Különböz háza fel

Az új városháza mákra az alábbi ir teri nyilatkozat vil „A városháza felé ban két súlyos nehe munk: a) a legmegf sát és b) az anyagi Az első problémára kértünk az Építésze háromtagu bizottság tanulmányozására. A rint: C. Jotzu, A. L motta tanárok, négy zetet készítették, k az egyes elképzelése nyaira is. Az első me legi városi épület he ltt az új városházát költséggel lehetne f fekvése teljesen köz nátrány, hogy a ter kevés, ettől eltekint tu épülettömb egyré történelmi szépséget, hály templom gyöny ren, már szépsézet s oeg a helyét.

A Sion tér jöhetn rásba az új városháza hely teljesen kiesik a nalából.

A Cuza Voda tér eg mutatkoznak az építé nonumentális épület, rális, valamint a Nem betöltik a terepet, eg épület számára tehát sem pedig széptani s mely. Mint utolsó és legj séget igénylő megoldá ág, a Baritiu uccai S ájai között. Itt az ö

A jelenlegi városháza helyén fogják felépíteni Kolozsvár város új palotáját

Dr. Bornemisa polgármester érdekes nyilatkozata az új városházáról és a földgázbevezetés problémájáról

A községi választók most folyó összeírása során csak az irni-olvasni nemtudókat veszik fel a jegyzékbe

Csuj, június 27. (Az Új Kelet tud.) Dr. Bornemisa Sebastian polgármester kedden délelőtt magához kérette a sajtó munkatársait, akik előtt nyilatkozott a városvezetés legaktuálisabb problémáiról. Első helyen az új városháza felépítésének jelenlegi fázisáról adott felvilágosításokat a polgármester. Ez a probléma régóta foglalkoztatta a különböző városvezetőségeket, de a megvalósulás útjára dr. Bornemisa polgármester konstruktív tevékenysége folytán jutott. Még mindig problémát okoz, hogy az építkezési munkálatokat mikor lehet megkezdeni, mert az irányban kidolgozott különböző tervek nem állnak arányban a rendelkezésre álló anyagi eszközökkel.

A polgármester a szemléltetés kedvéért egy Bucurestiben kidolgozott tervzetet mutat, amely szerint az új városházát a Baritiu utcában építik fel, ahonnan a Regele Ferdinand uttal párhuzamosan haladó sugárat vágnának egészen az Unirii téren lévő Iparos Egyletig. A tervzet elvontt a föld színéről a Fellegvári hegyoldal gyanús és életveszélyes negyedét, amelynek helyére szerpentin utakkal ellátott parkot létesítenének. Természetesen mindez csak gyönyörű terv maradhat egyelőre, mert a szükséges anyagi bázis nem áll rendelkezésre.

Egy másik terv szerint, amelyet a kolozsvári mérnöki hivatal készített el, a jelenlegi városháza épületét egészen az Első Erdélyi Biztosítói épületéig kisajátítanák a területet és ide emelnék az új városháza palotáját. Szó van arról is, hogy csakis a városi tulajdonban lévő házak helyére kerülne az új városházi épület.

Különböző tervek az új városháza felépítésére

Az új városháza építése körüli problémákra az alábbi írásba foglalt polgármesteri nyilatkozat világít rá.

A városháza felépítése kapcsán elsősorban két súlyos nehézséget kell megoldanunk: a) a legmegfelelőbb hely kiválasztását és b) az anyagi alapok megteremtését. Az első problémára vonatkozólag tanácsot kértünk az Építészeti Testülettől, amely háromtagú bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására. A megbízottak, névszerint: C. Jotzu, A. I. Davidescu és C. Simotta tanárok, négyféle megoldási tervzetet készítettek, külön-külön rámutatva az egyes elképzelések előnyeire és hátrányaira is. Az első megoldás a három jelenlegi városi épület helyét vette figyelembe. Itt az új városházát aránylag kevesebb költséggel lehetne felépíteni és az épület fekvése teljesen központi lenne, de nagy hátrány, hogy a terjeszkedési lehetőség kevés, ettől eltekintve az új, modern vonású épülettömb egyrészt megbontaná a tértörténelmi szépséget, másrészt a Szent Mihály templom gyönyörű gótikájával szemben, már szépsézet szempontból sem állná meg a helyét.

A Sion tér jöhetne másodsorban számításba az új városháza felépítésénél, de ez a hely teljesen kiesik a város főforgalmi vonalából.

A Cuza Voda tér egyébként alkalmasnak mutatkozik az építkezésre, de itt már két monumentális épület, a görögkeleti katedrális, valamint a Nemzeti Színház, teljesen feltöltik a terepet, egy harmadik, modern épület számára tehát sem városrendészeti, sem pedig széptani szempontból nincsen hely.

Mint utolsó is legjobb, noha nagy költséget igénylő megoldást, a kiküldött bizottság a Baritiu ucai Szamos-partot ajánlotta, a Ferdinánd király és Dragalina utcák között. Itt az összes épületeket kisa-

játítanak, Szamos-árkot beföldnek és az új városháza főhomlokzatától, az Óváros át széles utcát vágnának az Unirei térhez. A szakemberek jelentésükben hangsúlyozták, hogy ilyenformán a Szent Mihály templom kiszabadulna a környező házgyűrűből, a városi sétátér megfelelő kezdetet nyerne és a háttérben a különben pompázóan szép, de ki nem használ fellegvári oldal is fejlődésnek indítana.

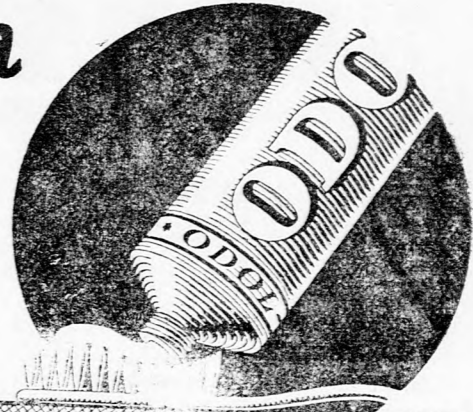
Hangsúlyozza a tervzet, hogy ezen utolsó javaslatnál tekintetbe vették az összes urbanisztikai, nemzeti, esztétikai és üzleti megfontolásokat is. Miután az itt felépítendő városi palota a kolozsvári kereskedelmi negyednek legforgalmasabb utvonalmát érintené, a palota földszintjén az üzlethelyiségek olyan jelentékeny bért jövedelmeznenek, amely nagyban megkönnyítené az amortizációs folyamatot.

A legjobb megoldás 210 millió lejt igényel

A bukaresti szakemberek jelentései alapján a városi mérnöki hivatalban Ciortea főmérnök és Salvan Virgil főépítész már az első számvetéseket is elvégezték. Ha az új városháza a jelenlegi épület helyére kerülne, ugy ki kellene sajátítanunk az Unirei tér 3, 4, 5, 6, 7 és 8, valamint a Brațianu uca 1, 3, 5, 7, 9 és 11 számú épületeket. A kisajátítások körülbelül 84 millió lejt vennének igénybe. A Cuza Voda téri megoldás esetén a kisajátítások körülbelül 100 millió lejtbe kerülnek. A városi mérnökök jelentése megállapítja, hogy városfejlesztési, valamint minden más tekintetben a Baritiu ucai építkezés volna a legmegfelelőbb, azonban a megvalósítás lelkizhetetlen akadályokba ütközik. Az itt eszközözendő kisajátítások, valamint a Szent

A foghust masszírozza

egy jó fogkefével és egy finom fogpéppel, ilyen az ODOL fogpép. Ezáltal elősegíti az egészséges vérkeringést és foghusa kemény, egészséges marad. Használjon a mindennapi fog és szájpólishoz ODOL fogpépet.

ODOL

Mihály templom az új városi palotával összekötő 50 méter széles új utvonala kihasználása és az építkezésen kívüli kövezési, parkirozási, zárolási, stb. munkálatok közel 210 millió lejes befektetést igényelnek. Ezt pedig Kolozsvár, a jelenlegi viszonyok között nem bírja el. Következésképpen a városi mérnöki hivatal az új várospalota felépítésére az Unirei téri három városi épület helyét ajánlja.

Csak az irni-olvasni nemtudó választókat írták most össze

Ezután a jelenvolt újságírók kérdést intéztek dr. Bornemisa polgármesterhez a községi választói névjegyzékek összeírásával kapcsolatban. Most állítják ugyanis össze a községi választói névjegyzékeket, ami ugy történik, hogy a parlamenti választói jegyzékben szereplőket hivatalból átírják, az új összeírásnál pedig csak azokat veszik, akik irni-olvasni nem tudnak és így nem lehetnek kamarai választók, de visszautasítják azok jelentkezését, akkinek módjukban lett volna magukat felvétetni a parlamenti választók névjegyzékébe.

A polgármester kijelentette, hogy az összeírást végző városházi közegek a törvény előírásának megfelelően járnak el, amely csakis az irni-olvasni nemtudók felvételét írja elő a községi választók névjegyzékébe, vagyis, akiket az általános választások névjegyzékébe nem vettek fel. Azok, akik a képviselő és szenátor választásokat megelőző összeíráskor nem jelentkeztek, egyénilig kell jelentkezzenek a járásbírószágon és ott kell kérniük, hogy hivatalból terjesz-

szék be őket a községi választók névjegyzékébe.

Rövidesen megoldódik a földgáz-probléma

— A város másik nagy problémája — mondotta a polgármester — a földgázbevezetés, szintén a megvalósulás útján halad. A mi bizottságunk szünet nélkül tanulmányozza a kérdést. Ezzel kapcsolatban olyan iratokat bányásztunk ki az iratár mélyéről, amelyekről egyelőre nem nyilatkozom. Egyébként — folytatta a polgármester — a napokban Kolozsvárra várjuk Motas mérnököt a Sonametan földgáz-társaság vezérigazgatóját, akivel a kérdés érdemi részét fogjuk megtanácskozni. Tudjuk, milyen nagy jelentőséggel bír a város szempontjából ennek a problémának dűlő-re vitele.

Az újságírók végül a városháza birtokában lévő kaszárnyaépületekről tettek fel kérdést a polgármesternek, amelyet királyi dekrétummal a hadsereg vett át és amelynek ellenértékét a régi és jelenlegi városvezetés több ízben sürgette a hadügyminisztériumtól.

A polgármester kijelentette, hogy végső fokon most már a pénzügyminisztériumhoz került a kaszárnyák adásvételi ügye, úgy, hogy legközelebbi bukaresti útja során dr. Bornemisa polgármester személyesen fog tárgyalni ebben az ügyben Mitita Constantinescu pénzügyminiszterrel. A kaszárnyák értéke közel 130 millió lejt tesz ki, melyet az új városháza épületének költségeire fordítanának.

Porto Rico negyvenkilencedik tagállamként akar belépni az Egyesült Államok szövetségébe

A szenátus elvetette a javaslatot, mely az elnököt a dollár árfolyamának további leértékelésére hatalmazta volna fel

Washington, június 27. (Rador.) Iglesias, Porto Rico köztársaság kormánybiztosa törvényjavaslatot terjesztett a kongresszus elé, amelynek értelmében Porto Rico felhatalmazást kap arra, hogy 49-ik államként belépjen az Északamerikai Egyesült Államok Szövetségébe. A javaslat értelmében Porto Ricot 39 képviselőből álló alkotmányozó gyűlés vezetné. Iglesias még a jelenlegi törvényhozásban szeretné szavazásra vinni javaslatát.

Washington, június 27. (Rador.) A szenátus 47 szavazattal 31 ellenében elutasította azt a javaslatot, hogy június 30 utánra meghosszabbítsa az Egyesült Államok elnökének azon jogát, amely a dollár leértékelésére vonatkozik. Mivel a pénzügyminisztérium erősen sürgette ennek a jognak a meghosszabbítását, annak a usítását a rezsim parlamenti vereségének tekintik.

Ismét súlyos összetűzés volt a mongol-mandzsu határon orosz és japán repülőgépek között

Ugy az oroszok, mint a japánok a másik fél vereségét jelentik

Moszkva, jun. 27. (Rador.) A Tas továbbítja a következő közleményt: „A mongol népköztársaságbeli mongol-szovjet csapatok vezérkarától kapott értesítések szerint majdnem 60 japán repülő június 26-án ismét megsértette a határt a Buirun tó vidékén. Mongólyra terület felett légharc keletkezett, amely két óráig tartott. A japánok vereséget szenvedtek és az orosz vadászgépek által üldözötve elmenekültek. Az oroszok egészen Gandjurig üldözték őket. A harcban 25 ja-

pán gépet lőttek le. Az 50 orosz repülő közül három nem tért vissza állomáshelyére. Keresésük folyamatban van.”

Tokió, június 27. (Rador.) Ujabb nagyarányú légharc történt a Buirun tó vidékén a mongol-szovjet és japán repülőek között. A mongol-szovjetek 200 repülőöt vonultattak fel, közülük 140-et a japánok lelőttek. A határ megsértéséért megtorlásokkal a japán repülők bombáztak egy légi támpontot. Tantehusu közelében (Külső-Mongolia). Ez alka-

lommal további 30 szovjet-mongol repülőgépet tönkretettek. A japánok három gépet veszítettek.

Tokió, június 27. (Rador.) Hivatalos jelentés szerint a japán repülők 98 külsőmongoliai repülőgépet lőttek le a Buirun tó feletti harcban.

Az angol vezérkari főnök kihallgatása György angol királynál

London, június 27. György király tegnap kihallgatáson fogadta Gort vicomtot, az angol világbirodalom vezérkari főnökét, valamint Dudley Pund tengernagyot, a tengerészet első lordját.

Négy ir terrorista megtámadta a Portsmouth melletti hajóépítő műhelyt

London, június 27. Négy egyén, akit azzal gyanúsítanak, hogy az ir köztársasági hadsereg tagjai, az elmúlt éjszaka folyamán megtámadták a Portsmouth közelében lévő Soutwichi erődtámasz egyik hajóépítőműhelyét. Miután behatoltak a műhelybe, el akarták vinni az ott levő fegyvereket és lőszerket. Négy katonára rajtuk ütött, úgyhogy menekülni voltak kénytelenek.

Bomba robbant egy jeruzsálemi ház levélszekrényében

Jeruzsálem, június 27. Jeruzsálemben tegnap az egyik arablakta ház levélszekrényében bomba robbant, amely tíz embert megsebesített.

SPORT

Erdős Lilly Haggibbor a kolozsvári kerület teniszbajnoka

A férfiefgyest Pusztay Béla TC nyerte

Csaj, június 27. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap kezdtek el Kolozsváron a sétatéri teniszpályákon a kerületi teniszbajnoki versenyeket. A versenyre az összes, a kerülethez tartozó egyesületek bevezettek. A kerületi zsidó sportját a marosvásárhelyi Makkabi részéről Kohn Magda, Ovcis Tibor és a kis, tehetséges Révész, a Haggibbor részéről a többiek között Radóné Erdős Lilly és Erdős Éva képviselték.

A nagyrészt befejezett számok közül a női egyest R. Erdős Lilly a Haggibbornak szepezte meg. A kitűnő hölgyversenyző nyugodtságával és komoly tehetségével megérdemelten jutott újból a bajnoki címhez. A zsidó versenyzők közül a továbbiakban Ovcis a férfiefgyest harmadik helyéig jutott, Kohn Magda és Erdős Éva az ifjúságban a harmadik helyre minősítették magukat, a kis Révész az ifjúsági mezőnyben ugyancsak harmadik lett. A férfiefgyest az igen népes és erős férfiefgyest legjobbjára, Pusztay, a kolozsvári TC versenyzője nyerte.

Részletes eredmények a következők:
Férfiefgyest I. oszt.: 1. Pusztay Béla TC, 2. Sikó L. KAC, 3. Komoróczy TC és Ovcis Makkabi, Marosvásárhely. Döntő: 6:0, 6:0, 6:3.
Férfipáros I. oszt.: 1. Pusztay-Dóczy TC, 2. Radó-Bekó Echo, 3. Komoróczy-Ovcis és dr. Metianu-Dolha Universitatea. Döntő: 6:2, 6:4, 6:3.

Női egyes I. oszt.: 1. Radóné Erdős Lilly Haggibbor, 2. Ursicané Mures, 3. Haászé KAC és Koros M. MSE. Döntő: 6:2, w. o.

Vegyes páros I. oszt.: Döntőben vannak: Pusztay-Lówné TC és Ursicané-Ovcis, 3. Radó-Radóné és Dunky-Gaál Éva KAC.

Férfiefgyest II. oszt.: Döntőben vannak: Albon Echo és Komoróczy TC, 3. Dolha U és Dóczy TC.

Női egyes II. oszt.: 1. Ursicané Mures, 2. Gaál Éva KAC, 3. dr. Popné Mures és Csi-szárné Mures. Döntő: 6:4, 6:0.

Férfi páros II. oszt.: Döntőben vannak: Dóczy-Komoróczy TC és Málnásy-Krebsz, 3. Albon-Dolha és Theil-Vásárhelyi.

Ifjúsági férfi egyes: Döntőben vannak: Sikó KAC és Theil KAC, 3. Révész Makkabi, Marosvásárhely és Málnásy KAC.

Ifjúsági női egyes: 1. Gaál Éva KAC, 2. Benedek Juliska KAC, 3. Erdős Éva Haggibbor és Kohn Makkabi, Marosvásárhely. A hátralévő számokat ma játsszák le. Az első osztályú női és férfi egyes győztesének a szövetség izléses serleget adományozott.

Kis hírek a sportvilágból

A Haggibbor turistaszakosztálya vasárnap, július másodikán kamiónnal és autóbusszal a Jádvolgyébe és Biharfüredre rendez kirándulást. Indulás reggel fél 4 órakor a Főposta háta mögött. Jelentkezni péntek estig bezárólag a Haggibbor Otthonban, Str. Memorandum 13/A, lehet.

A franciák egyik legjobb törvívója, Lecoq, aki 1937-ben francia törbajnok volt, hosszú betegség után meghalt.

A labdarugószövetség tanácsa legutóbbi ülésén elismerte a romániai labdarugó edzők egyesületét. Ugyanakkor kiosztották az első edzőigazolványokat. Egylegére a következő edzők kapták meg a működésüket biztosító igazolványt: Wetzler Rezső, Lapusneanu Jean, Steinbach, Braun, Szerb, Darvas, Róna, Ale Popescu, Petre Tanase, Pomacek, Reményi Tibor, Csillag, Moravetz, Huniade, Hoksáry és Maior I.

A birminghami asztali teniszversenyen Shields az egyik esetben 58:56-ra győzött Hines ellen. Érdekes rekord...

Újabb árverések a vámhivatalokban. A pénzügyminiszter újabb árveréseket rendelt el a vámhatalóságok által elköszött áruk és tárgyak értékesítésére. A Hivatalos Lap június 20. és 24-i számaiban megjelent hirdetmények szerint a következő erdélyi és bánáti vámhivataloknál lesznek ilyen árverések: július 4-én Brassóban, július 5-én Kolozsváron, július 6-án a temesvári-bégyi vámhivatalnál, július 7-én Temesváron, július 10-én Nagyszalontán, július 11-én Hámbán, július 14-én Nagybányán. A Hivatalos Lap június 20. és 24-i számaiban részletesen felsorolják az árverésre kerülő árukat és tárgyakat.

KÖZGAZDASÁG

A kereskedők és iparosok egyes kategóriái nem kötelesek a raktárkönyvet vezetni

A pénzügyminiszter magyarázó rendeletet adott ki a raktárkönyvvezetési kötelezettséggel kapcsolatban

Bucuresti, június 27. A forgalmi adótörvény negyedik szakasza alapján azok a kereskedők és iparosok, akik forgalmi adó alá eső cikkeket vásárolnak, kötelesek pontosan bekönyvelni és 5 évig meg is őrizni a gyárosoktól kapott számlákat, ugyanakkor a saját eladásait is elkönyvelni egy ugynevezett raktárkönyvbe (registru de magazie), amelyet a kincstár ellenőrző közegeinek mindenkor be kell mutatniok, a számlákkal együtt. Ezzel a rendelkezéssel kapcsolatban a pénzügyminisztérium most magyarázó közleményt adott ki, amelyből az tűnik ki, hogy nem minden kereskedőnek és iparosnak kell készletkönyvet, vagy raktárkönyvet vezetnie. A miniszteri magyarázat szerint mentes a raktárkönyv vezetésétől minden kiskereskedő és kisiparos, aki a bélyegtörvény értelmében április elsőjéig átalányban fizette az üzleti könyvek vezetésének elhalasztásáért bevezetett illetéket. Tudvalevő, hogy az évi 50 ezer lejnél kisebb jövedelmű, tehát a patenta fixa első hét osztályába sorozott kiskereskedők és kisiparosok a múltban 200 lej okmánybélyegilletéket és 100 lej repülőbélyegilletéket voltak kötelesek fizetni, amiért három hónappal elhalasztották nekik az üzleti könyvek tételeinek kötelező bevezetését. Ezek a átalányilletékek 1939 ápr. 1-én megszűntek, de az új rendelkezés értelmében mégsem kötelesek raktárkönyvet vezetni, mint ahogy semilyen más üzleti könyvet sem. Hasonlóképpen mentesíti a pénzügyminisztérium a raktárkönyvek vezetésének kötelezettsége alól azokat a kereskedőket is, akik csakis külföldről behozott árukat adnak el, amelyekért már a vámnál megfizették a forgalmi adót. Nem kötelesek raktárkönyvet vezetni azok a kereskedők sem, akik csak olyan árut árúsítanak, amelyek után a nyersanyagból fizették meg a forgalmi adót, így

például: pamut, selyem és gyapjuszövetek, valamint kötött-szövöttárúk, a szeszből készült olyan áruk, melyeknél a törvény értelmében a nyersanyag után fizették meg a forgalmi adót, továbbá esernyők, alpakka evőeszközök, halva, gyöngyházgombok, ecet, szilvizek, kenyér, manillazsinag, galván-elemek és villamos batteriák. Eddig mindazok a cégek, amelyek ezeket az árukat árúsították, kötelesek voltak raktárkönyvet vezetni. Meg kell jegyezni, hogy a raktárkönyv nem azonos az ugynevezett lerakati könyvvel (registru de depozit), amelyet a gyári lerakatok, fiókküzetek, valamint azok kötelesek továbbra is vezetni, akik nyersanyagot visznek feldolgozásra. A miniszteri magyarázat még ezen a téren is könnyítéseket tartalmaz, amennyiben azt javasolja, hogy egyelőre csak azok a vállalatok tessenek fel lerakati könyvet (registru de depozit), amelyek csak egyféle áru, például: deszka, cipő, bőraru, stb. eladásával foglalkoznak. De még ebben az esetben is, ha a vállalatok saját belső ellenőrzésükre raktárkönyvet vezetnek, a minisztérium megengedi, hogy ezt a könyvet hivatalos jellegűvé tegyék, vagyis mutassák be látmozás végett a pénzügyigazgatásnál és mutassák fel a kincstár ellenőrző közegeinek. A többi kereskedők tekintetében, akik többféle árut tartanak eladásra (fűszerek, bazárok, áruházak, stb.) a pénzügyminisztérium ezeknél is megengedi, hogy ne vezessenek raktárkönyvet a forgalmi adó ellenőrzésére, ha a naplójukat és főkönyvüket pontosan vezetik, ahogy azt a bélyegtörvény 75. szakasza előírja és megőrzik az ellenőrzés számára a vásárlási és eladási számlákat is, továbbá ha nem található a raktárkönyv olyan áru, amelyet a szállítójuk (a termelő) a forgalmi adó lefizetése nélkül szállított.

A buza értékesítéséről szóló törvényt betervezték a parlamentbe

Negyvenezer lej az új buza minimális ára

Bucuresti, június 27. Megirtuk, hogy a kormány törvényjavaslatot készített a buzaértékesítéséről, amelyet Calinescu miniszterelnök a parlament elé terjesztett. A törvényjavaslat 18 cikkből áll és a következő fontosabb intézkedéseket tartalmazza:

Az új buza belföldi minimális ára vagononként 40.000 lej, vagyis métermázsánként 400 lej. Ez az ár hektoliterenként legalább 77 kg.-os olyan buzára értendő, melyben három százalék idegen anyag (ocsu, stb.) van. A vagononkénti 40 ezer lejes ár az feladóállomás értendő. Amely buza 77 kg.-osnál jobb minőségű, minden kg. minőségdifferencia után egy százalékkal drágább. Hasonló módon olcsóbb az a buza, amely 77 kilogramnál gyengébb minőségű, vagy három százaléknál több idegenanyagot tartalmaz. A 40 ezer lejes minimális ár szeptember 1-én 41 ezer lejre, október 1-én 42 ezer lejre és december 1-én 43 ezer lejre emelkedik.

A buzakészlet összevásárlása érdekében a Nemzeti Szövetkezeti Intézet két milliárd lejes hitelt kap a Banca Nationalától, mely hitelszösszegekből állandóan vásárolni fogják a búzát, hogy a fenti minimális árak tartóhatók legyenek.

A kormány ezévből is fenntartja egy a buzaprémiarendszert, mint a szabadforgalmi devizarendszert. A szabadforgalmi devizakvótát a Banca Nationala, az exportprémiumösszegeket a kormány esetről-esetre (hónapról-hónapra) minisztertanácsai jegyzőkönyvvel állapítja meg. Az exportprémium-alap dotálására a törvény a belföldön elfogyasztott liszt minden kilo-

gramjára 90 bani speciális taxát vet ki. A prémium pontos fizetésére a Banca Nationala 200 millió lejes külön hitelt nyit a kormánynak.

Fontos rendelkezése a törvénynek az, hogy az illető vidékek buzafölöslege értékesítésére minden megye székhelyén egy-egy véleményező tanácsot állít fel.

A törvény többi rendelkezései azonosak az eddigi érvényben volt buzaértékesítési rendelkezésekkel. A törvényt július 1-i érvénnyel léptetik életbe.

A cégváltozásokkal kapcsolatos illetékek pótlólag befizetendők

Bucuresti, június 27. A bélyegtörvény módosításával többek között jelentősen megváltozott a cégbejegyzések illetéke is, amennyiben ezentul minden pótlólag bejegyzett változás után ugyanazt az illetéket kell fizetni, mintha teljesen új cégbejegyzésről lenne szó. Ezelőtt csak a tökélemelések után kellett a különböző illetéket megfizetni, most azonban egyszerű címváltoztatás, cégjegyzői változtatás, vagy a cég tárgyában bekövetkezett bármilyen változás esetében is a teljes cégbejegyzési díjat kell fizetni. Ez a bélyegilleték egyéni cégeknek változatlanul 132 lej, míg a társas-cégeknek az illeték a következőképpen változik a tőke nagysága szerint:

1 millió lej alaptőkéig 270 lej, egymilliótól 5 millióig 600 lej, ötmilliótól 20 millióig 2000 lej, negyvenmillióig 3000, nyolcvanmillióig 4000, százmillióig 5000 és százmillió alaptőkéen felül 10.000 lej bélyegilleték

minden cégváltozási bejegyzésnél. A főkötelepek után működési helyükön nem kell külön megfizetni a céghivatali bélyegilletéket, ha a fővállalat a saját illetékes céghivatalnál ezt az illetéket már megfizette. Tekintettel arra, hogy ez a rendelkezés súlyos anyagi megterhelést jelent minden cégre, a kereskedelmi és iparkamarák közbenjártak a pénzügyminisztériumnál, hogy nincs-e tévedésről szó. A pénzügyminisztérium válaszában közölte, hogy az új rendelkezést pontosan végre fogja hajtani, viszont július hetedikéig haladékot adott valamennyi érdekelt cégnek, amely április elseje óta bármilyen változást bejegyzett a céghivatalnál, hogy az ezért járó bélyegilletékeket büntetés nélkül utólagosan leröhassa.

Zürichi árfolyamok (június 27.): Márka 177.95, holland forint 235.55, dollár 443.68, font 20.77, francia frnk 11.7525, olasz lira 23.34, szlovákkorona 15, pengő 87, dinár 10, lej 3.25, zloty 83.62, belgas 75.45.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.52-143.50
font	662.40-672.75
palesztinai font	663.09-6673.44
holland forint	75.14-76.31
svájci frank	31.33-32.36
francia frank	3.78-3.85
márka	40.50-41.50
pengő	25-27
cschkorona (Prága hivatalos)	4.68-4.77
szlovákkorona (Pozsony hiv.)	4.68-4.77
Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai tartottak.	
Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:	
angol font, 30%-os szabadkvóta	1535-1540
angol font, 20%-os kvóta	1410-1420
angol font, 40%-os kvóta	955-938
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	170
dollár, 30%-os szabadkvóta	332
svájci frank, 30%-os kvóta	72-75
francia frank, 20%-os sz.-kvóta	8.80
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	9.-
belgas, 30%-os	56.-
zloty, 30%-os kvóta	67.50
svédkorona, 30%-os kvóta	37.80

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A THALIA PREMIERMOZGO MUSORA

A Fekete Sas lecsap. Második és befejező rész, amely önállóan is tökéletesen élvezhető legszenzációsabb kalandok sorozata, a Fekete Sas végső győzelmével.

A BOYAL MOZGO MUSORA:

Loretta Young legújabb filmje: A három kis egér. Partnerre: Joel MacCrea Három szép, de szegény dolgozó lány próbálkozása a szerencsével. Fiatalság! Báj! Szerlem! Mindenki filmje. Előtte Metro és Fox premier journal. Előadások: 3.20, 5.20, 7.20, 9.30.

AZ URANIA MOZGO MUSORA:

A négyesfogat. Szellemes, fordulatokkal teli amerikai vígjáték, főszerepekben: Errol Flynn, Rosalinda Russel, Olivia de Havilland.

A SELECT MOZGO MUSORA:

Rendkívül dupla műsor! I. A bűnök fia. Pierre Loti közismert regényének különlegesen szép filmváltozata, főszerepekben: Madeleine Ozery, Louis Jouvet. 2. Nina Petrovna oszlopátos hazugsága. Főszerepekben: Isa Miranda, Fernand Gravey.

A CAPITOL MOZGO MUSORA:

Premierslágér! Orloff kapitány. Az orosz kémelhárítók izgalmas élet-halálharca. Főszereplők: Ivan Lebedeff és Betty Compton. A film előtt a legújabb Paramount világhírű!

RIO MOZGO MUSORA:

Ma 3, 6 és 9 órakor! Nagy kettős műsor: A trubadur fantómja. Egy teljesen új műlőben lejátszódó amerikai vígjáték. Pazar rendezés, tánc, zene, vigság. Fősz.: Walter Winchell, Alica Faye és Ben Bernie világhírű zenekarával. II. A montecarlói vígözveggy. Szentimentális filmslágér. Fősz.: Dolores del Rio és Warren William. III. Journal.

PRO

Tragikon

Mialatt a világ na kulisszáit tologatják Keleten a tömegek előtt gyülekeznek, az azt jelenti, hogy az lanul élék egyéni élyeik és szenvedéseik. A néptragédiák, a nyékában örök és látszó társadalmi és ganak, fájdalmas és a maguk régi és mé ikban.

Különböző és eseti könnyre és kacajra is érdekesek, mert em azért, mert a nagy melynek függőnye f tős és jellemző adale Lássunk néhányat

Elhibázott életek tésre, tehát kevés népek és társadalmi nya a statisztika. A formizálásra törekv ez a számokkal való molysága mellett is, d mikumnak.

Amerikában, helyes lamokban mindenre meg nincs, majd lesz Legujabban az elh káját állították össze statisztikáját, akik v tába következtében a tes ellaklódás útjára.

Ebből a statisztiká legfőbb elhibázott éle okozták: száz férfi é venőt egyén züllését melyről a költők ann buvárak annyit vitaték Megdöbbenő száma gondolkoztató. Annak nagy érzés, amelyet meglehetősen kártéko szettü.

A nemek közötti fennállásának tényleg kai statisztika, vagy a fennálló társadalmi nem sikerült a szerel kus, megelőző gyógyv Talán nagy része v zötti ösztönesség hiány nak is, hogy a társad me a szerelmi szenved ményeinek elhárításár sammit sem tett.

Erzéseink, ellenér haladó társadalmi ren dig anarchikusak. Az gyöngye velük szemben érzelmi vonatkozásokb a nők lelkiismerete felelőtlen.

A legtisztéletremé rendszerint antihumai valahányszor szerelmi nek. Hiuságukat rend partnereik jövőtának hazárdaságra, amilyen natkozásában nem vo

Ugy férfiak, mint a nek a hódító szerepé maguk meghódolnának emberi életkekkel és s re, hogy tudják, va kellene, hogy ez a ját elhibázott életek stati számadatai tehát ered vetkezmenyei, amelye vedő alanyok felelőséi sadalom is, helyesebbe lés.

Vannak, akik azon hogy a szerelem szeny annyira független min kózástól, hogy nem le ellene. Rá kell bízni a Mint minden igazság mernyi tévedés. Bárme nyilvánulás elsősorban a gépei, tehát örömei és sikon bonyolódna le ved miatta, része egy

Nem kell mer

Gyomor-, vese- és Egyóghatása világhírű fenyesek

Június 10-

PRO ÉS CONTRA

Irja: SALAMON LÁSZLO

Tragikomikus köztetékek

Mialatt a világ nagy dráma színjátékának kulisszáit tologatják, mialatt Nyugaton és Keleten a tömegek egy gigászi viadal arénái előtt gyülekeznek, az élet megy tovább, ami azt jelenti, hogy az emberek ma is zavartalanul élnek egyéni életüket, vagyis szenvedélyeik és szenvedéseik igájában görnyednek.

A néptragédiák, a nagy katalizmak árnyékában örök és így megoldhatatlannak látszó társadalmi és egyéni kérdések lappanganak, fájdalmak és nyomorúságok virítanak a maguk régi és mégis mindig új változataikkal.

Különböző és esetlen esetek fordulnak elő, könnyre és kacajra ingerlők, de mindenesetre érdekesek, mert emberiek; érdekesek főleg azért, mert a nagy kortársi rémábrámához, melynek függőnye fellebbenében van, jelentős és jellemző adalékokat szolgáltatnak. Lásunk néhányat belőlük.

Elhibázott életek statisztikája. A gépiesítésre, tehát kevés gondolkodásra hajlamos népek és társadalmak legkedveltebb tudománya a statisztika. A szellemi és erkölcsi uniformizálásra törekvők kedvenc szórakozása ez a számokkal való játék, amely minden komolysága mellett is, olykor nincs hiján a komikumnak.

Amerikában, helyesebben az Egyesült Államokban mindenre van statisztika és ha még nincs, majd lesz.

Legujabban az elhibázott életek statisztikáját állították össze, ama férfiak és nők statisztikáját, akik valami belső, vagy külső okból a következőkben a teljes züllés, a végzettség elhalálódás útjára siklottak.

Ebből a statisztikából megtudjuk, hogy a legtöbb elhibázott életet szerelmi csapások okozták: száz férfi és nő közül átlagban ötvenöt egyén zülleszt okozta az a nagy érzés, melyről a költők annyit daloltak és a lélek-burák annyit vitatkoztak.

Megdöbbentő számadat, mindenesetre elgondolkodtató. Annak bizonyossága, hogy az a nagy érzés, amelyet szerelemnek nevezünk, meglehetősen kártékony és romboló természetű.

A nemek közötti örök harc és ellentét fennállásának tényességére vall az amerikai statisztika, vagy legalább is arra, hogy a fennálló társadalmi berendezkedésben még nem sikerült a szerelmi tragédiák profilaktikus, megelőző gyógymódját feltalálni.

Talán nagy része van ebben a nemek közötti ösztönesség hiányának, vagy talán annak is, hogy a társadalmi gondolkodás szelleme a szerelmi szenvedély tragikus következményeinek elhárítására eléggé keveset, vagy semmit sem tett.

Érzéseink, ellenére szisztematizálás felé haladó társadalmi rendszerünknek, még mindig anarchikusak. Az ész és a belátás ereje gyöngye velük szemben, annál is inkább, mert érzelmi vonatkozásokban úgy a férfiak, mint a nők lelkismerete fejletlen, tegyük hozzá: felelőtlen.

A legtisztelteméltóbb humanisták is rendszerint antihumanistáknak bizonyulnak, valahányszor szerelmi konfliktusba keverednek. Hiúságukat rendszerint főbe helyezik partnereik jövőtának és hajlamosak olyan hazárdzságra, amilyenre életük sok más vonatkozásában nem volnának kaphatók.

Ugy férfiak, mint nők szívesen tetszelegnek a hódító szerepében, anélkül, hogy ők maguk meghódolnának, készséggel játszanak emberi életkekkel és sorsokkal, annak ellenére, hogy tudják, vagy legalább is tudniok kellene, hogy ez a játék végzetes lehet. Az elhibázott életek statisztikájának félelmetes számadatai tehát erendő emberi hibák következményei, amelyekért nemcsak a szenvedő alanyok felelősek, hanem maga a társadalom is, helyesebben a társadalmi nevelés.

Vannak, akik azon a véleményen vannak, hogy a szerelm szenvedélye annyira egyéni, annyira független minden társadalmi vonatkozástól, hogy nem lehet semmit sem tenni ellene. Rá kell bízni az erők szabad játékára. Mint minden igazságban, ebben is van szerelmi tévedés. Bármennyire biológiai megnyilvánulás elsősorban a szerelm — jelenléte, tehát örömei és szenvedései társadalmi körökön bonyolodnak le. Az egyén, aki szenvedni kezd, része egy bizonyos közösségnek.

S ez a közösség, ha akarja, megmentheti a maga számára. Tanáccsal, jóakarattal és sok más egyébvel.

Felelhet az elesettségből azt, aki már elesett. Jövatheti a jövőhetetlennek látszó azzal is, hogy lemond előítéleteinek egy részéről.

S ez nagyon emberi és nagyon értékes tevékenység volna részéről, már csak azért is, mert ezáltal megjavíthatná a megdöbbentő statisztikát.

Anne Hirst és az európai férfikomizság. Ez is amerikai izü ügy: egy kicsit bosszantó, egy kicsit megmosolyogtató. Anne Hirst, az Egyesült Államok „első számú szerelmi orvosnője” nyilatkozatot adott egy magyar újságról, amelyben élesen kifakad az európai férfiak ellen, akik megrontják és kárhozatra viszik az amerikai nőket.

Amerikában — mondotta Anne Hirst — a nők függetlenek, mert megkeresik a kenyerüket, nem állítják be egész életüket a házasságra, s így nem könnyen esnek a férfikomizság áldozataivá. Pontosan tudják, hogy mit akarnak ettől, vagy attól a férfitől s ezt ösztönös tudomásukra is hozzák. Ha a férfi megfelel a követelményeknek, úgy rendben van a dolog, ha nem, úgy szétválnak és így is rendben van. Egy szóval: az amerikai nőknek nem kell az udvarlás — s az amerikai férfi nem is udvarol.

A veszedelmet az európai férfi jelenti az amerikai nő számára — jelentette ki Anne Hirst. Az „európai férfikomizság”, amely szép szavakkal operál, szerelemről és örökérvényeségről szaval a gyanútlan amerikai nőnek, aki rendszerint áldozatul esik az európai férfinek. Hamarosan rájön, hogy csak játékszer volt, a férfivágy szerencsétlen eszköze. Hitt a boldogságban s ime: boldogtalan lett. Amerikai férfivel nem esett volna bele ilyen csapdába; az amerikai férfi nem ígér feltétlen boldogságot, csupán reális ígéretek tesz.

Theodor Dreiser regényei ugyan nem teljes egészében igazolják Anne Hirst állításait az amerikai nők szerelmi természetét illetően, de tegyük fel, hogy igaza van, mondjuk: örvendetesen igaza. Az amerikai nő függetlensége kétségkívül sok bonyodalmat, beteges és túlfűtött reménységet tesz lehetetlenné a két nem közötti kapcsolatok terén. Az a nő, aki szabadon rendelkezik önmagával és főleg kasszájával, ritkán lesz alacsonyabbrendűségi érzések martalékává s helyzete a férfiakkal szemben minden vonatkozásban előre tisztázott és félrevezetéseket megelőző.

Igaz, hogy a mélyebb érzések rendszerint ki vannak zárva az amerikai férfiak és nők kapcsolataiból, de ez az amerikai élet sok más vonatkozásában is: **raison**.

Mindez azonban nem igazolja Anne Hirst feneketlen gyűlöletét az európai férfiakkal szemben. Főleg nem vall tudományos elfogultanságra ez az elkéseredett szembenállás.

Az európai férfi szerelmi magatartása épp-úgy társadalmi produktum, mint az amerikai férfié.

Az európai kultúra csökevénye, mely a nőt azért emeli égi magasságokba, hogy lerántassa onnan. Az európai nők emancipációja — az európai kulturahagyományok következtében — sohasem vált annyira hűssé és vérbé, mint a tradicionálisan Amerikában. De ebben az európai nők nagy átlaga nem rajong a függetlenségért és többé-kevésbé pályának tekint a házasságot. Érvényesülését szívesebben keresi a férfihódítás területén, mint a munkában. Sok szabadidővel rendelkezvén, erősebben hajlik a lelki bonyolultságok hajszolására, mint amerikai testvérei.

Az európai férfi, amikor udvarol, az európai nő igényeihez alkalmazkodik. S ha van európai férfikomizság, ez rendszerint megfelelője az európai nőkomizságnak. S ez a két „komizság” ösztönesség nélkül áll szemben egymással; ezért van szükségük színes szavakra, lángoló vallomásokra, költői hazugságokra. Am mindezek ellenére, az európai férfiak és nők kapcsolatában több a lélek s így a komolyabb, bensőségesebb szerelm is.

A helyes ut valószínűleg a két véglet között rejtőzik. Az amerikai nők függetlenségével felruházott európai nő és az európai

Aranyér ellen Goedecke féle Anusol!

érmellességgel kiegészített amerikai férfi, illetőleg nő — tisztultabb, emelkedettebb típusok volnának, akik Anne Hirstnek kevesebb alkalmat szolgáltatnának az európai „férfikomizság” elleni kirohanásra.

Esernyő kiállítás. Egy olasz városkában esernyő-kiállítást rendeztek. Hogy kik és milyen alkalmából, arról nem szól a krónika. De abból a körülményből, hogy a kiállítás rendezői azt a kérést intézték Chamberlainhoz, hogy írhat esernyőjét bocsássa a kiállítás rendelkezésére — sejteni lehet, hogy némi politikai íze, illetőleg tendenciája is akar lenni a kiállításnak.

Valószínűleg az esernyő békés szimbolusát akarják kigunyolni a kiállítás nyilván faszista rendezői.

A vihar magvetői bizonytal gnyulódva beszélnek az esernyős államférfi esernyőjéről, mely csak eső ellen védi meg tulajdonosát, de nem nyújt védelmet az acéleső ellen. lődésre.

Lehet, hogy maga Chamberlain is azért viszi magával boruban, napfényben esernyőjét, mert ezzel a normális természeti megnyilvánulásokkal szembeni szimpátiáját akarja szimbolizálni.

Legalább is Münchenbe ezért vitte hihedt esernyőjét.

Azóta azonban nagyot változott a világ s maga Chamberlain is.

Még mindig ragaszkodik ugyan esernyőjéhez, de lelkében már más viharok eshetőségéhez is alkalmazkodott.

Az öreg esernyő azóta már nemcsak a bőske szimboluma az öreg Chamberlain kezében, hanem valami másé is. Egy kicsit feonyegető fringia, amire illik nemcsak gnyul, hanem egy kevés félelemmel is tekinteni.

Ha erre is gondolnának a kiállítás vicces rendezői, talán kevesebb okuk volna a viccesítésre.

Csütörtök, június 29.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, június 28.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Felolvasás hanglemezekkel. 20: Felolvasás. 20.15: Hanglemezek. 20.55: Rádiózenekar. Reimann zongoraművész közreműködésével. Schubert: Befejezettlen szimfónia. 22: Hírek. 22.15: Schubert: Szerenád. 22.40: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: Vendégül zene. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem. Délután 1.30: Pontos idő, hírek. Könyvi zene. 2.20: Hírek angolul. 5: Pontos idő, hírek, angol nyelvoktatás. 8: Hírek angolul. 8.15: Hanglemezek. 8.20: P. Turbulin előadása. 8.35: A kantoralis művészet fejlődése. 9: Táncezen. 9.15: Pontos idő, időjárás, hírek angolul. 9.30: Könyvismeret. 9.50: Könyvi zene.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Rendőrzenekar. 13.40: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 18.10: Hanglemezek. 19.15: Enekszámok. 19.45: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: A rádió szalonzenekara. 21.10: Lehár-est. 21: Hírek. 23.20: Táncelemek. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Felolvasás. 19.17: Táncelemek. 20: Felolvasás. 20.15: Vendégül zene. 20.50: Vidám dalok harmónikával. 22: Hírek. 22.10: Felolvasás hanglemezekkel. 23: Hírek. 23.15: Táncelemek. Majd: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem. Délután 1.30: Pontos idő, hírek. Hanglemezek. 1.40: Hírek héberül. 2.20: Hírek angolul. 5: A Közkelet zenéje. 5.30: Héber nyelvoktatás. 6: J. Lavni előadása a nyelv konstrukciójáról. 8: Pontos idő, időjárás, hírek héberül. 8.15: Előadás Sára ósanyánkról. 8.30: Héber zene. 9: Arab nyelvoktatás kezdőknek. 9.15: Pontos idő, időjárás, hírek angolul.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 13.30: Operaházi zenekar. 14.05: Előadás. 15: Hanglemezek. 16.15: Csevegés. 16.45: Katonazene. 18.10: Buzakzereszek között. Versek. 18.40: Magyar nóták. 19.50: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: „A sarj fény”. Előadás. 20.40: Gitárszámok. 21: Három egyfelvonásos. 22: „Zlakow, a lengyel Mezőkövesd”. Közvetítés. 22.40: Hírek. 23: A lengyel magyar művészcsere. 23.25: A rádió szalonzenekara. 24.30: Táncelemek. 1.05: Hírek.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresők, üdülőhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elvesztett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előrefizetés mellett közölünk. Jelégés levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portóztott leveleket továbbítunk.

Félfürdőnél lévő Hotel Biharban megnyit szigorúan orth. kóser vendéglő és bodega. אָוויך טײַטער אַבטײלונג. A hotel ujonnan átalakítva. Szimche Weisz és társa.

Szakképzett pincemester, bor- és hordókezelést, borvágást, valamint likőrkészítést ért, szerény igényekkel azonnalra állást keres. Reichmann Izidor Diosig-Bihar, Str. Mica 21.

Orvosok mondják:

A SULFAMYL-kénpuver tökéletes összetételénél fogva kitünő eredménnyel helyettesíti az összes pudereket.

Mérnököt keresek, aki jó zsidó családból származik, házasság céljából egyetemet végzett, szép, csinos leánym részére. Hozománya egy kitünő és biztos egzisztenciát nyújtó gyár vállalat. Ajánlatokat „Komoly uriember” jelge alatt a kiadó továbbít.

Sianicnt-Moldovén, jud. Băcău, a Villa Annában ort. kóser erdélyi vegetáriánus étterem és penzió nyitl özv Berkovitsné (Cluj) vezetése mellett. Olcsó árak.

Modern, sőtéték gyermek sportkocsi eladó. Goldstein Jenő, Petru Maior 4, I. emelet.

Fizető vendég, fiatal tisztviselő, nyaralna 2 hónapig fenyves magaslati helyen földöntökösül teljes ellátással. Ujhelyi, Cluj, Str. Clemenceau 5/II.

Kóser, vegetárius ellátás és különbejáratú butorozott szoba kapható. Neculcea I. II. em. özv. Sternné.

100.000 lej hozománnyal férjhez menne intelligens leány 40 éven felüli uriemberhez. Berendezett lakás. Jömeneteli szalonja van. „Levelet: „Gyermek nem akadály” jellegre.

Fürdő, fotó, gomb, kozmetikai cikkek legolcsóbbak a Parfumeria D'Orban.

Július elsejére Borszék fürdőre urinót partnernőnek keresek. Cim a kiadóban.

Strand ruhákhoz fűzöt, melltartót Grün Rózsínál. Ugyanott külföldi modellek után modern és gyógyfűzők. Cal. Regele Ferdinand 14.

Angol és francia órákat adna, középkorolásokot pótvizgára, érettségire előkészítő nyelvszakos egyetemi hallgató. „Tanításban gyakorlott” jellegre a kiadóba.

Ort. kóser házikost, vegetáriánus is, kihordásra olcsón kapható. Str. Gen. Gherescu 7, Dr. Elekes mellett.

Nem kell külföldre menni

Gyomor-, vese- és hólyagbántalmaknál, gyógyhatása világhírű. Gyönyörű fekvés, fenyvesek között.

Junius 10-15! nyitva

BIXAD

Románia Karlsbadja

Prospektust küld kívánatra Direcțiunea Băilor Bixad, jud. Satu-Mare.

...és Betty ...

...és Betty ...

...és Betty ...

UJ KELET Legújabb hírek

Svatouban is elrendelték a vesztegzárt a japánok

Az angolok elutasították az újabb japán felszólítást. A japán külügyminiszter és az angol nagykövet tárgyalásai

London, június 27. A svatouai helyzet tegnap újra súlyosbodott, amennyiben a japán hadvezetés rendeltetést adott ki, amely szerint Svatout további intézkedésig hetenként csak egy idegen hajó látogathatja meg és az is csak élelmiszert és a postát rakhatja ki. A svatouai idegen negyed a tiencsinhez hasonlóan szintén szoros zár alá vették, ami ellen a brit konzul erősen tiltakozott. A japán hatóságok kijelentették, hogy „nem hajlandók Svatouban is, mint Tiencsinben tovább elnézni a japánellenes rádiópropagandát és Csang-Kai-Sek nyílt segítségét”.

Sanghaj, június 27. (Rador). A Reuter jelenté: A japán hatóságok felkérték az összes angol és amerikai és általában az összes idegen alattvalókat, hogy csütörtökön délig távozzanak el Fuceu és Uencsu helységeiből. A felszólítás vonatkozik a hajókra is.

A japánok Fuceuval szemben egy száklára csapatokat összpontosítottak, miután értesítették az idegen hajókat, hogy ne haloljanak be a kikötőbe.

Az angolok elutasító válasza

London, június 27. (Rador). A Reuter jelenté Sanghajból: A brit hatóságok elutasították a japánok azon kérését, hogy Fuceu és Uencsu helységeket csütörtök délig kiürítsék.

Az angol hatóságok a japán hatóságoknak adott válaszukban rámutatnak arra, hogy az angol alattvalók minden fenntartás nélkül használhatják Fuceu kikötőjét, a Kinával kötött egyezmény értelmében. Az angol hatóságok végül leszögezik, hogy az angol kormány a japánokat teszi felelőssé a katonai műveletek során az angol alattvalók életét, vagy vagyonát érő bármilyen sérelemért.

„Nincs megalkuvás!” — írja a Times

London, június 27. (Rador). A Daily Express hangoztatja, hogy a svatouai vesztegzár súlyos veszélyt jelent Hongkong élemezése számára. Másrészt pedig azok az angol alattvalók, akik át akarnak menni a tiencsini japán ellenőrzésen, továbbra is személyes motozásnak vannak alávetve. A helyzet tehát nyugtalanító marad. A tiencsini japán hatóságok — írja a Times — azt kérik, hogy Anglia szüntesse be Csang-Kai-Sek támogatását és működjék együtt Japánnal a kínai marsall leveretése érdekében. E tekintetben semmilyen megalkuvás nem lehetséges. Ha Tokió kárt ezen kérés mellett, Anglia nem tárgyalhat.

A News Chronicle kijelenti, hogy a kormány tegnap általánosságban foglalkozott a gazdasági megtorló intézkedések tervével. A Daily Herald a japán áruk bojkottálását ajánlja.

A tokiói tárgyalások

Tokió, június 27. (Rador). Arita külügyminiszter tegnap este ismét fogadta az angol nagykövetet, akivel a tiencsini helyzetet tárgyalta meg. A Kokumin Shimbun közli, hogy Sir Robert Craigie magyarázatot adott Anglia magatartására nézve és hivatalos választ kért június 18-i és 20-i brit jegyzékekre. Az angol nagykövet megkérdezte állítólag, hogy hajlandó-e a japán kormány a tiencsini viszályt helyi jelentőségűnek minősíteni és mint ilyent kezelni, ami annyit jelent, hogy elintézését a tiencsini angol és japán hatóságokra bízni? Közölte azt is, hogy Anglia nem hajlandó Kínában eddig tanúsított politikát magatartásán változtatni.

A kínai angol tengeri utban Tiencsin felé

Sanghaj, június 27. Az Exchange Telegraph Sanghajból közli, hogy Sir Douglas tengeri nagytábornok a kínai vizeken tartózkodó angol flotta főparancsnoka az ausztráliai brit hajóhadó parancsnokával együtt vészrhajóján elindult Tiencsin felé.

A sanghaji japán főkonzul jegyzéke

Sanghaj, június 27. A sanghaji japán főkonzul jegyzékét intézett Scherdan főkonzul-

hoz, a külföldi konzulok doyenjéhez, amelyben közli, hogy a japán tengeri haderő újabb hadműveletekbe kezdett a Fukien tartomány két pontján. A jegyzék felszólítja a hatalmakat, hogy az ezekben a kikötőkben horgonyzó

hajókat június 29-ig távolítsák el. Ugyanakkor figyelmeztet a jegyzék arra, hogy a fukiéni kikötő megközelítése veszéllyel jár és az esetleges következményekért Japán nem vállal felelősséget.

Naturalizálják a Romániában született, de állampolgárság nélkül maradt kisebbségeket

ARAD, június 27. (Az Uj Kelet tud.) Arad város vezetőségéhez tegnap belügyminiszteri leirat érkezett, amely rendelkezése értelmében felhívják azokat az idegen származású egyéneket, akik Románia területén születtek és nevelkedtek és akiknek szüleik is itt születtek és idegen védettséget nem élveztek, katonai kötelességüknek eleget tettek, községi, megyei és állami adóikat kiegyenlítették, valamint azokat az okirályság-beli zsidókat, akiknek joguk van a román állampolgársághoz, de amelyet a revízió folytán elvesztettek, hogy a Hivatalos Lap 17-iki számában megjelent állampolgársági törvény értelmében naturalizálásukat kérjék.

A naturalizálási kérvény elintézéséig nyújtsanak be kérvényt a belügyminisztérium mellett működő rendőrségi vezérigazgatóságához, hogy ügyüket válasszák külön az idegen állampolgároktól és a román védnökséget élvezőktől, mert helyzetük külön elbírálás alá esik.

Németország megnemtámadási egyezményre tett ajánlatot a Szovjetnek

A Szovjet berlini nagykövetének nyilatkozata a német-országi viszonyról

Párizs, június 27. A Temps, a külügyminisztérium felhivatalosa, angol forrásból származó értesülés alapján jelenti, hogy a német kormány cáfolata ellenére Németország meg akar egyezni Oroszországgal.

Németország — írja a lap — a puhatolózó lépéseknél Moszkva tudomására hozta, hogy:

1. A német kormány megnemtámadási szerződés hajlandó volna bebizonyítani, hogy a kommunistaellenes egyezmény nem Moszkva ellen, hanem a különböző országokban folyó kommunista propaganda ellen irányul.

2. Németország nem akarja beleártni magát a Balti-államok ügyébe, hiszen megnemtámadási egyezményt kötött Lettországgal és Észtországgal.

3. A kereskedelmi kapcsolatok kimélyítése céljából hajlandó áruhitelt nyújtani Oroszországnak és Olaszországnak bevonásával félgártmányokat szállítani Moszkvának.

A Fourmier ügynökség úgy értesül, hogy a

berlini szovjet nagykövet kijelentette, miszerint a német-országi gazdasági tárgyalásoknak semmi közük nincs az angol-országi tárgyalásokhoz. Ha az angol-országi tárgyalások eredménytelenül végződnek, úgy Szovjet-Oroszország magukra hagyja a demokratikus és totális hatalmakat és visszavonulna a politikai küzdőtérrel. El sem lehet képzelni — mondotta a berlini szovjet nagykövet —, hogy Berlin és Moszkva között politikai közeledés jöjjön létre, amíg Németország külpolitikájának alapját a kommunistaellenes egyezmény képezi. Németország és Oroszország között csak gazdasági egyezményről lehet szó, de ez is teljesen független az angol-országi tárgyalásoktól. A német-országi kereskedelmi kapcsolatok ugyszólván mintaműködés csökkentek — folytatta a berlini nagykövet —, ami Oroszország gazdasági fejlődését igazolja és egyben bizonyítja annak, hogy Moszkvának nincs szüksége a német árucikkekre.

Módosítják a királyi család anyakönyvvezetéséről szóló törvényt

Ma délelőtt fél tizenkét órakor a rádió közvetíti Calinescu miniszterelnök kamarai beszédét

Bucuresti, június 27. A képviselőház délelőtt fél 11 órakor ült össze, Vaida Sándor elnöke alatt, Calinescu miniszterelnök, Dragomir, Serban és Titeanu miniszterek jelenlétében.

A válaszfelirati vita során Eftimiu Gherman munkásvezető szólalt fel és visszajelentést adott az eseményekre, amelyek az új román politikai rendszer kialakulásához vezettek. Amire képtelenek voltak a politikusok és pártok, azt megvalósította az uralkodó öfelsége, helyreállította az ország rendjét. A munkásság mély hálával viseltetik az uralkodó iránt, teljes támogatásáról biztosítja Armand Calinescu miniszterelnököt, aki

erős akaratú és pártatlan eréllyel vitte véghez öfelsége bölcs elképzeléseit.

A szónok ezután Ralea munkaügyi miniszter tevékenységét méltatja, aki egyengette az utat a munkásságnak az új rendszerrel való együttműködése irányában. Gherman kéri ezután a betegségyező pénztárnak a mezőgazdasági munkásságra való kiterjesztését is. Végül kijelenti, hogy a munkásság kész vért ontani az ország védelmében.

Schima képviselő elmondja, hogy az országot öfelsége mentette meg. Az új alkotmány gyökeresen megváltoztatta a válságba jutott állam szervezetét és új felfogást, új légkört teremtett az országban.

Ezután Calinescu miniszterelnök törvényjavaslatot nyújt be az uralkodóház tagjainak könyvvezetésével kapcsolatban. Az egyszakos javaslat a következőképpen hangzik: „A királyi család anyakönyvvezetéséről szóló törvény 4. szakasza a következőképpen egészül ki: Az uralkodó királyi család volt tagjainak más név felvételének engedélyezésével egyidejűleg, vagy azután királyi dekrétum útján nemesi címet adományozhat.”

A törvényjavaslatot Calinescu miniszterelnök és Iamandi gazdaságügyminiszter irták alá.

A válaszfelirati vita ma, szerdán, délelőtt befejezést nyer. Az elhangzott beszétekre a kormány nevében Calinescu miniszterelnök válaszol. A beszédet délelőtt fél tizenkét órai kezdettel a rádió is közvetíti.

A délutáni ülésen elsőnek Gh. Tattu szólalt fel, aki a trónbeszéd azon részével foglalkozott, amely az ifjúság támogatását jelenti be. Kéri, hogy a diákokon kívül a kantinok is állítsanak fel.

Simion Taran földműves képviselő szerint az új korszak új szellemet kíván a törvénykezés terén is. Aurel Pana képviselő a falusi termékek értékesítésére követel megfelelő intézkedéseket. Ungureanu képviselő a Suceava tartománybeli földművelésügyi hódolatát tolmácsolja a Trón iránt és kijelenti, hogy a bukovinai mezőgazda nép kész az ország vezetői által kért bármely munkát elvégezni.

Borah szenátor válasza Bonnet nyilatkozatára

„Külpolitikánkat a mi hazánk és nem mások érdekei határozzák meg”

Washington, június 27. A Stefani jelenté: Borah szenátor arra a hozzáintézett kérdésre, hogy mi a véleménye Bonnet francia külügyminiszternek az Egyesült Államokkal kapcsolatban tett nyilatkozatáról, kijelentette, hogy az amerikai kormány és az Egyesült Államok lakossága külpolitikai határozatokat kizárólag saját hazája és nem más országok érdekében hoz.

— Valóban különös — folytatta Borah szenátor, — hogy Franciaországból és Angliából naponta kapunk híreket arról, hogy mit és hogyan kellene cselekednünk, mintha nekünk nem volna meg a magunk kormányunk és a saját politikánk.

Julius 22-én adják át a szandzsák területet Törökországnak

PÁRIZS, június 27. Az alexandrettei szandzsák ünnepélyes átadása július 22-én megy végbe. A török csapatok későbbi időpontban fogják bevonulni a szandzsák területére. Kisebbségi török csapatok már ma is ott tartózkodnak, a török lakosság érdekében védelmére. A francia lapok megferősítik azt a hírt, hogy Törökország erős légi- és flottabázisul akarja kiépíteni Alexandrette kikötőjét. Ugyanakkor a Márvány tengertől északra, Drinápolytól egészen a Bosporuszág erődírményeket építenek a Maginot-vonal mintájára. A Maginot-vonal mérnökei fogják irányítani az erődírmény építési munkálatait.

DAMASZKUS, június 27. A szíriai kormány a francia külügyminisztériumnál és a Népszövetségél tiltakozását jelentette be az alexandrettei szandzsák Törökországnak való átengedése ellen. Emir Abdallah, Transzjordánia uralkodójának damaszkuszi utazását élénken kommentálják politikai körökben. Allitól Szíria és Transzjordánia egyesítéséről kíván Abdallah — angol hozzájárulással — megbeszéléseket folytatni.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Barou L. Pop 18. Telefon: 18-60.

BUN DE IMPRIMAT

Taxa post. plătita în No. 30623

16. Telefon: Havonta 110 évre 600, e földre: Hav félévre 12, Hirdetések: „UJ KELET” banatj zsidó ja. Cikkekink forrás megje

Párhuzam

„Öfelség” való bel

Bucuresti, június 27. A trónbeszéd befejezt mand Calinescu emelvényre, hódét, amelyet a lódással várt.

A kamarai fogadják a mi mostani rend parlament öss is közvetített

A miniszterott arra, hogy polgárok nem zatukat. Ma, i nak. A szavazás és így a kiváló multban a dema zéknek, amikor más gondja, m gitse a személy viselet csupán lenlegi rendszer parasztosztály tet kapjon, am örvendett. De a ma képviselve, iparosok is, ak ügyvédek képv

— Hogyan jö a régi felborít régi rendszert a ták el. Semmi ahhoz való vis személyes törek osztották az or lomra tört anél a nemzeti érde

A régi ren

— Az elmúlt vá váltak a szé tak el ehhez a nem tudtak kor ugyanakkor ütő őszinteség és po bizarrabb koalí dás minden leh (har.) A vezető ásták a pártre meg hozzatessz kívüli kimerülts romboltak a pá donképpeni külö eszméjét is lecs áll előttünk a h nyilatkozásból a dült ki, amely amely e törekvé a megnyilatkoz ta a király köré

A régi ren

— Az elmúlt

— Az elmúlt vá váltak a szé tak el ehhez a nem tudtak kor ugyanakkor ütő őszinteség és po bizarrabb koalí dás minden leh (har.) A vezető ásták a pártre meg hozzatessz kívüli kimerülts romboltak a pá donképpeni külö eszméjét is lecs áll előttünk a h nyilatkozásból a dült ki, amely amely e törekvé a megnyilatkoz ta a király köré

A régi ren

— Az elmúlt

— Az elmúlt vá váltak a szé tak el ehhez a nem tudtak kor ugyanakkor ütő őszinteség és po bizarrabb koalí dás minden leh (har.) A vezető ásták a pártre meg hozzatessz kívüli kimerülts romboltak a pá donképpeni külö eszméjét is lecs áll előttünk a h nyilatkozásból a dült ki, amely amely e törekvé a megnyilatkoz ta a király köré

A régi ren

— Az elmúlt

— Az elmúlt vá váltak a szé tak el ehhez a nem tudtak kor ugyanakkor ütő őszinteség és po bizarrabb koalí dás minden leh (har.) A vezető ásták a pártre meg hozzatessz kívüli kimerülts romboltak a pá donképpeni külö eszméjét is lecs áll előttünk a h nyilatkozásból a dült ki, amely amely e törekvé a megnyilatkoz ta a király köré

A régi ren

— Az elmúlt

— Az elmúlt vá váltak a szé tak el ehhez a nem tudtak kor ugyanakkor ütő őszinteség és po bizarrabb koalí dás minden leh (har.) A vezető ásták a pártre meg hozzatessz kívüli kimerülts romboltak a pá donképpeni külö eszméjét is lecs áll előttünk a h nyilatkozásból a dült ki, amely amely e törekvé a megnyilatkoz ta a király köré

A régi ren

— Az elmúlt

— Az elmúlt vá váltak a szé tak el ehhez a nem tudtak kor ugyanakkor ütő őszinteség és po bizarrabb koalí dás minden leh (har.) A vezető ásták a pártre meg hozzatessz kívüli kimerülts romboltak a pá donképpeni külö eszméjét is lecs áll előttünk a h nyilatkozásból a dült ki, amely amely e törekvé a megnyilatkoz ta a király köré

A régi ren

— Az elmúlt

— Az elmúlt vá váltak a szé tak el ehhez a nem tudtak kor ugyanakkor ütő őszinteség és po bizarrabb koalí dás minden leh (har.) A vezető ásták a pártre meg hozzatessz kívüli kimerülts romboltak a pá donképpeni külö eszméjét is lecs áll előttünk a h nyilatkozásból a dült ki, amely amely e törekvé a megnyilatkoz ta a király köré